

J. V. RUOŠIA KARA PRIEŠ SSSR, SAKO RUSAI

VAIRUOJAMAS KOMITETAS NUTARĖ PRIIMTI MARSHALLO PASIŪLYMUS

Andrei Višinskis iškraipė faktus ir klatingai interpretavo J. V. tikslus, tvirtina Austin

LONDONAS, rugs. 21 d.—Sekretorius George C. Marshall organizuoja karą prieš Sovietų Sąjungą, tvirtina sovietų radijas, kartodamas šios dienos "Pravdos" ir kitų Maskvos valdžios laikraščių įžanginius. Radijas praneša, kad sovietų spauda labai plačiai aprašinėja Jungtinėse Tautose prasidėjusius debatus.

Sovietų spauda pasakoja, kad sekretorius Marshall naudoja Jungtines Tautas, kad suorganizuotų pasaulio opinią prieš Sovietų Sąjungą. Sovietų spauda labai plačiai komentuoja Višinskio ir Kiselevo padarytus pareiškimus apie Amerikos planus, nukreiptus prieš Rusiją.

"Pravda" tvirtina, kad sovietų atstovai yra nusistatę neleistį gen. Marshall primesti savo planų Jungtinių Tautų organizacijai. Sovietų spauda plačiai kritikuoja sekretoriaus Marshall pasiūlytą darbo tvarką.

LAKE SUCCESS, N. Y., rugs. 21 d.—Iš 14 atstovų susidedas vairuojamas komitetas šiandien nutarė įrašyti į dienotvarkę sekretoriaus Marshall pasiūlymą nuolatinei Jungtinių Tautų komisijai sudaryti. Už šį pasiūlymą balsavo 12 atstovų, o prieš

buvo paduoti tikrai Rusijos ir Lenkijos balsai.

Andrei Gromyko komitete griežtai kovojo prieš Marshall pasiūlymą. Jis pasakojo, kad J. A. V. atstovai nori pakenkti saugumo tarybai. Amerika esą norinti sudaryti tarptautinį organizmą, kuris perimtų saugumo tarybos funkcijas. Komitete Gromyko negalėjo naudoti veto, bet jis prižadėjo tęsti kovą.

Užsienio diplomatai labai plačiai komentuoja vakar padarytus Warren Austin pareiškimus. Manoma, kad sekretorius Marshall atsakys į Višinskio kalbą, bet vakar J. V. atstovas Austin padarė trumpą pranešimą.

Austin pareiškė, kad A. Višinskis iškraipė faktus ir klatingai interpretavo J. A. Valstybių tikslus ir siekimus. Austin pareiškė įsitikinimą, kad Višinskio žodžiai buvo taikomi Rusijos gyventojams. Ten jie galėję pasiekti tikslo, bet užsieniuose vargu atsiras žmonių, tikinčių Višinskio pareiškimais.

Sovietų atstovo išulmas ir minėjimas kai kurių veikėjų vardų Amerikoje sudarė visai kitokį įspūdį, negu rusai norėjo.

GEORGE MARSHALL INFORMUOJA PREZIDENTĄ TRUMANĄ

200,000 indusų ir sichų išžudyta Pakistane, vakar paskelbė sichų vadas Tara Singh

WASHINGTON, D. C., rugs. 21 d.—Sekretorius George C. Marshall vakar išskrido į Washingtoną, kad galėtų informuoti prezidentą apie visą eilę svarbių problemų.

Rytoj įvyks kabineto posėdis, kuriame bus paliesti krašto ūkio reikalai ir užsieniūiams teikiama maisto pagalba.

Posėdin bus pakviesti maisto ir žemės ūkio reikalų ekspertai.

INFORMUOS APIE SANTYKIUS SU RUSIJA

Sekretorius Marshall pirmą kartą informuos prezidentą apie santykius su Sovietų Sąjunga ir prasidėjusią tarptautinės organizacijos sesiją.

Manoma, kad rytoj bus aptartas ir kongreso sušaukimo klausimas.

Sekretorius Marshall yra įsitikinęs, kad kongresas reikia būtina sušaukti, jeigu norima laiku suteikti parama badaujančiai Europai. Be to, prezidentas turi visą eilę svarbių klausimų, kuriuos nori aptarti su kabineto nariais.

Pakistane išžudyta 200,000 indusų

NEW DEHLI, Indija, rugs. 21 d.—Pakistane musulmonai išžudė apie 200,000 indusų ir sichų, tuo tarpu Indijoje gynybės neteko tikrai apie 100,000 musulmonų, vakar paskelbė Tara Singh, sichų vadas.

Singh tvirtina, kad Bawalpur miestelyje, kur gyveno 70,000 indusų ir 3,000 sichų, įvyko masinės žudynės.

Ten musulmonai išžudė visus

sichus ir indusus, tvirtina Singh.

Sovietų atstovas apleidžia Argentiną

BUENOS AIRES, Argentina, rugs. 21 d.—Laikraščiai praneša, kad sovietų ambasadorius Michail Sergejev išvažiuoja į Maskvą ir nesirengia sugrįžti.

Jis prašė užsienio ministeriją leisti jam išvežti 60 siuntinių.

Oficialiai pasakojama, kad jis informuos savo valdžią apie nevykusias prekybos derybas, bet tikrumoje jis išvažiuos, kad nesugrįžtų.

Jugoslavai atėmė kelią iš italų

TRIESTAS, Italija, rugs. 21 d.—Praeitą naktį, kai italai nebudėjo, jugoslavų dalinys Caporetto srityje įsiveržė į italų teritoriją ir pagrobė apie 200 jardy plentą, paskelbė sąjungininkų karo vadovybė.

Italai, pastebėję besiveržiančius Tito kareivius, neleido jiems toliau veržtis Venecia Giulia provincijon, bet pagrobto srities jau neatsiėmė.

Triesto srityje komunistai kviečia darbininkus streikuoti, o Goricia priemiestyje gyvenusių prelatų Margottį atvedė prie italų zonos ir liepė atgal negrįžti.

—Gen. Charles de Gaulle tvirtina, kad komunistai kenkia Prancūzijai, dėl jų nenorima duoti didesnės paramos kraštui atstatyti.

Pagerbia nacių stovyklų aukas

Į Lustgarteną susirinko daugiau negu 25,000 vokiečių, laikytų nacių koncentracijos stovyklose. Susirinkusieji vainikais ir kalbomis pagerbė stovyklose žuvusius fašizmo priešus.

Rusai nemoka Lend-lease skolų

WASHINGTON, D. C., rugs. 21 d.—Šią savaitę Amerikos ir sovietų atstovai dar kartą susirinko Lend-lease skoloms aptarti, bet nemanoma, kad pavyks susitarti.

Visos valstybės sutvarkė Lend-lease reikalus, tuo tarpu sovietų valdžia nenori jų sutvarkyti.

J.A. Valstybės jau sutiko nurašyti į nuostolius visą karo medžiagą, bet reikalauja sugrąžinti 96 transporto laivus ir reikalauja atlyginimo už civiliams teiktą medžiagą. Karo metu rusai gavo medžiagos už 11 bilijonų dolerių.

Schumacher atvyks į AFL konvenciją

BERLYNAS, rugs. 21 d.—Dr. Kurt Schumacher, vokiečių socialdemokratų partijos pirmininkas, atvyks į Jungtines A. Valstybes, kad galėtų dalyvauti Amerikos Darbo Federacijos konvencijoje, spalį 6 dieną prasidedančioje San Francisko mieste.

Schumacher jau privalėjo išskristi iš Berlyno, bet dėl kokių priežasčių konsulas dar negavo jo įvažiavimo vizos.

—Sovietų ambasadorius J. Zarubin staigiai išskrido į Maskvą.

Mirtis už amnestijos skaitimą

ATENAI, Graikija, rugs. 21 d.—Markos Vifiades, komunistų partizanų vyriausiasis vadas, įsakė sušaudyti kiekvieną "demokratinės armijos" kareivį, pagautą beskaitant graikų valdžios priimtą ir platinamą amnestijos įstatymą.

Daugelis partizanų jau metė ginklus ir išvyko namo.

Komunistų vadai, bijodami likti be armijos, baudžia mirtimi kiekvieną partizaną, kad jie negalėtų patirti apie paskelbtą amnestiją.

KARIBŲ JŪROJE LAKŪNAI SEKA NAUJAI KILUSĮ URAGANĄ

175 asmenys jau neteko gyvybės uragano metu, turtui padaryti nuostoliai neapskaičiuoti

NEW ORLEANS, La., rugs. 21 d.—Apskaiciuojama, kad penktadienį pradėjusio siausti uragano metu gyvybės jau neteko 175 asmenys.

Pirmomis dienomis aukų skaičius nebuvo žinomas, manoma, kad jų bus labai mažai, bet kasdien žuvusiųjų skaičius didėja.

Gulfporto srityje vanduo išmetė į krantus 33 lavonus, iki šio metu pavyko tikrai penkis atpažinti. Poelijos vadas apskaičiuoja, kad Pass Christian neteko gyvybės 100 asmenų.

PRADĖJO SIAUSTI NAUJAS URAGANAS

Alabamą pasiekęs uraganas jau susilpnėjo, aukų jis nereikalauja, bet nuostolius ūkininkams tebeša, tuo tarpu pranešimai iš Karibų jūros sako, kad ten pradėjo siausti kitas.

Uraganas dar yra 3,000 mylių atstume nuo J.A.V. pakraščiu, bet lakūnai jau atidžiai seka naujo uragano kryptį ir smarkumą.

Amerikos valdžia pasiuntė į Jamaikos sritį lėktuvus — uragano sekėjus.

Keleivinis lėktuvas išvengė nelaimės

NEW YORK, N. Y., rugs. 21 d.—Tarp New Yorko ir Bermudų salų skraidęs "Pan-American" bendrovės lėktuvas pakeliuje sugedo. Lakūnas pranešė, kad du motorai neveikia, jis nesitiki pasiekti New Jersey aerodromą.

Lakūnui vis dėlto pavyko pasiekti New Yorko karišką aerodromą ir nusileisti.

Lėktuvas tuojau pradėjo lip-

—Paskelbtos žinios apie kovas su ukrainiečiais yra labai padidintos, sako oficialus Varšuvos pranešimas. Įvyko susirėmimų su dešimtimis partizanų, bet didelių mūšių nebuvo.

—Vengrija pasirašė prekybos sutartį su J. V. ir britų Vokietijos zonomis. Vengrai nori gauti chemikalų ir mašinų, jie sutinka parduoti žalias odas.

VISI TREMTIN PATEKĖ LIETUVOS INŽINIERIAI ŠIANDIEN DIRBA

Inžinierių suvažiavimas nutarė ruošti amatų mokyklas, taikomas pramonės tikslams

[ELTA.] Augsburgėje įvyko Lietuvos Inžinierių Tremtinių Draugijos metinis, jau antrasis tremtyje, suvažiavimas. Šiuo metu draugija trijose zonose turi 15 skyrių su 330 narių. Apie 100 inžinierių yra dar išsibarstę.

Gegužės 17 d. buvo suvažiavimo atidarymas, kuriame dalyvavo visų tremtinių centrinių organų bei eilės profesinių draugijų atstovai.

Suvažiavimo metu buvo suruošta gyvenamųjų namų konkurso projektų paroda. Buvo išstatyta 6 premijuoti, jau galutiniai atlikti, 5 perkami ir keletas įdomesnių nepremijuotų projektų. Atskirą skyrių parodoje sudarė Augsburgio, Nuertingeno technikos mokyklų ir Kempteno aukštųjų statybos kursų brėžiniai, iš kurių galima buvo matyti, kokia programa einama. Parodą papildė išleistieji, techniškieji leidiniai ir Vilniaus bei kitų Lietuvos vietų architektūros vaizdų rinkinys. Be to, paroda buvo dekoruota Augsburgio medžio meninių dirbinių dirbtuvės labai gražiais ir įdomiais lietuviškais kryžiais, koplytėlėmis, dubenimis ir t. t. Šie dirbiniai jau turi nemažą pasisekimą tremtyje ir Amerikoje. Parodos atidarymo metu buvo skaitoma paskaita apie Vilniaus architektūrą ir lietuviškąjį stilių.

Antroji diena buvo paskirta darbo posėdžiams. Perrinkta tie patys valdomieji organai.

INŽINIERIAI TVAKO TREMTINIŲ GYVENIMĄ

Iš skyrių pranešimų paaiškėjo, kad nedirbančių inžinierių beveik nėra. Bene didžiausią darbo sritį dabar sudaro švietimas: dirbama DP universitetuose, technikos, amatų mokyklose, įvairiausiose technikinėse kursuose ir gimnazijose.

Nemaža dalyvauja visuomeniniame veikime ir administracijoje. Bet gana maža dalis gali dirbti tiesioginį technišką darbą.

Profesiniu žvilgsniu daugumas tų švietimo, administracijos darbų yra inžinieriai... "ašaros, o ne specialybės darbas."

IŠEJO "INŽINIERIAUS KELIO" 7 NUMERIAI

Palyginti nemaža yra pasirodę techninių leidinių, bet tai išimtinai asmeninės iniciatyvos rezultatai. Draugija išleido rotatorium spausdinamo žurnalo "Inžinieriaus kelio" 7 numerius. Draugijos suruoštas gyv. namų konkursas sukėlė didelį susidomėjimą ne tik inžinierių tarpe, bet ir visuomenėje.

Centriniai tremtinių organai visokeriopa remia šią akciją ir panašius konkursus bus ruošiami toliau. Vienas iš jų, pav., bus kambarių įrengimas lietuviškame stiliuje. Čia būtų proga ir menininkams pasireikšti.

RUOŠIA ŽMONES SUGRIAUTAI LIETUVAI ATSTATYTI

Tarp įvairių ateities darbų numatyta intensyviau išjungti ir planavimo ir pasirošimo darbus sugriautai tėvynei atstatyti pagal atitinkamą programą.

Nutarta ateityje daugiau rūpintis technikos ir ypač amatų mokyklom. Prieita išvada, kad

Vėliausios Naujienos

—Nicaraguos valdžia išleido įstatymą, kuris visus komunistus skatuoja užsienio valdžios agentais, dirbančiais svetimai valstybei, todėl ir liepia komunistų bylas perduoti karo teis-
mams.

—Indijos valdžia gabeną didoką skaičių musulmonų į Pakistaną, bet jie buvo užpulti, keliasdešimt jų nužudyta. Kareiviai nušovė 6 sichus, pasižokusius pulti musulmonus, Sveiki likusieji musulmonai pasiekė Pakistaną.

—Prancūzijos prezidentas Vincent Auriol Marseille mieste pasakė kalbą, kurioje patarė Rusijai ir Amerikai suderinti nuomonų skirtumus. Šių dviejų valstybių nesutarimuose Auriol mato naujo pasaulio karo pradžia.

—Gromyko atmetė sekretoriaus Marshall pasiūlymą svarstyti italų taikos sutartį ir sušvelninti premissas sąlygas.

—Senato subkomiteto nariai išvyko į Vokietiją, kad galėtų susipažinti su išvietintais, prancūzais atvykti į Ameriką.

LIETUVIŲ RATELIAI

SUVALKIEČIŲ MIŠRAUS CHORO ŽINUTĖS

Pratęsus pirmadienį Sandaros svetainėje choras turėjo pirmas pamokas po atostogų. Visi naujai dalyvavo, tik Jonas Skupšas nebūvo ir ponis Chaps dar vis serga, betgi sakė, kad trumpą laiką mano galėsiantį dalyvauti choro pamokose. Mat, nors pamažu, bet vis jos koja sveiksta.

Sios pamokos buvo vadovaujamos ponios Metriekės, niūsių choro ilgametės mokytojos. Visas ejo labai sklandžiai.

Laikė pertraukos choro kassierė Onuė Chelis pradėjo dahlinti saldinius, sakydama, kad nori pavašinti choristus, nes visi yra geri žmonės. Bet kas tai pašnabzdžio, kad jos vedybiniuo gyvenimo 20 metų stuktis pripuola. Visi tai greitai sužinojo ir choras sustojo ir su dainavo Ilgiausių Metų. Palinkėjo jai daug laimės ir pasisekimo ateity.

Iširasė naujas narys Benis Vilčka, labai geras basso. Ji-

sai yra ilgametis dainininkas. Sakė, kad gyvendamas rytinėse valsijose dainavo chorose 18 metų. Jisai yra naujas chiacagietis, malonaus ir draugiško būdo žmogus: pats tas faktas, kad myli dainą, tatau įvado. Ponas Vilčka yra biznieriū ir turi taverną adresu 3220 So. Wallace st., o vis gi randa laiko lankytis į pamokas.

Sugrįžo į chorą Marcelė Norckas, kuri buvo tulam laikui apšildusi. Ji pasakė, kad jai geriausia tinka Suvalkiečių Mišrus Choras. Čia draugški žmonės ir tvarka palakoma tinkama, ir visi čia turi geras laikus.

Taigi choras paturtėjo dviem nariais. Bet chorė yra daug vietos geriems lietuviams norintiems dainuoti.

Prasomi atsilankyti į pamokas šiandien Sandaros svetainėje, 840 W. 33rd street, 8 valandą vakare.

— Jūsų Choristė.

GENEVIEVE NEFFAS SUGRIZO IŠ ALASKOS

WEST SIDE. — Plačiai žinoma Chicago lietuvų visuomenėi panelė Genevieve Neffas, 2435 So. Leavit st., kuri kartu su broliu Walteriu, tėvams mirus, užlaiko West Side viešbutį ir tavernos biznį, buvo išvykus į Seward, Alaska, pas pp. Bill Novack (Novackus) atostogų. Pp. Novack yra buvęs chiacagietis ir seni velionio Domicelės ir Walterio Neffų draugai.

Panelė G. Neffas Alaskoje viešėjo apie mėnesį laiko pas pp. Novackui, kurie užlaiko Liquor sandėly ir tavernos biznį. Per tą laiką ji turėjo good time. Sako, Alaskos žmonės yra labai draugiški ir panelė Neffas gražiai priėmė ir vaišino. Pavėžino automobiliais ir orlaiviais, ir su Alaskos draugų pagalba panelė G. Neffas aplankė daug to krašto įvairių ir įdomių vietų, apylinkės miestų ir kaimų.

Pasigerėjus Alaskos ankštais kaimais, miškais ir gamtos grožybėmis, ji vėl sugrįžo į Chicago pagelbėti broliui prižiūrėti biznį.

Kelionę padarė traukiniu į Seattle, Washington, o iš Seattle į Seward, Alaska, laivū. Nam grįždama, iš Seward į Seattle vyko laivū, o iš Seattle į Chicago orlaivū. Seattle, Wash., tūrėjus laukti 5 dienas iki gavimo orlaivį, taigi dar apsipažinus su Seattle miestu.

Panelė Neffas atostogoms iš Alaskoje vaisėmis pp. Bill Novack (Novack) ir kitų yra labai patenkinta. Ji yra dėkinga visiems už geras vaišes ir gražų priėmimą laike atostogų.

Mirė Antanas Paukštis Mieste Dearborn, Mich.

Šiomis dienomis Dearborn mieste, Michigan valstijoje, mirė Antanas Paukštis, 52 metų, kilęs iš žemaitijos.

Velionis jaunystės dienose gyveno Kensingtone ir vedė Stella Bruškaitė.

Paskui išvyko į West Frankfort, Illinois. Ten išgyveno apie 25 metus. Paskutiniuoju laiku buvo persikėlęs į Dearborn miestą, Michigan valstijoje. Ten ir mirė.

Velionis paliko nuliūdusi moteris Stella, dukte Lueija ir giminės Roselande (Chicagoje):

2-NAUJIENOS, CHICAGO 8, ILL.—PIRMADIEN, RUGSEJO 22, 1947

DARIAUS-GIRENO POSTO NAUJA VALDYBA

Šeštadienį, rugsėjo 20 d., buvo iškilmingai įvesdinta naujoji Amerikos Legiono Darius-Girenos Posto valdyba, taipgi valdyba moterų vieneto (Auxiliary). Nuotrauka padaryta bendroje ceremonijoje. Buęs Posto Komanderis J. M. Judickas perduoda plaktuką-simbolį naujam komanderiui Jonui J. Karalaičiui.

Auxiliary buvus prezidentė Stella Karalaitis, dabartinio komanderio žmona, taipgi perleidižia vadovybę naujai prezidentei Marijonai Miksis. Viduryje įvesdinimo pareigūnas William G. Burns, Senior Vice-Komanderis Amerikos Legiono Illinois valstybėje.

Valdybos sąstatas yra sekantis:

- John J. Karalaitis — Commander
- Lawrence F. Gubista — Sr. Vice-Commander
- Frank J. Zelis — Jr. Vice-Commander
- Alexander Strelesky — Adjutant
- John E. Viscounf — Finance Officer
- Phil Krause — Finance Secretary
- Joseph A. Kibort — Chaplain
- Judge John T. Zuris

- Judge Advocate Dr. Stephen Biezis
- Medical Officer Dr. F. Pulsucki Le Van
- Medical Officer Adam M. Macarus
- Historian Mathew Massey
- Service Officer John E. Urbas
- Service Officer Stanley R. Kniber
- Sergeant-at-Arms Joseph A. Mickelunas, Publicity Chairman

PRANEŠIMAI

BRIDGEPORT: — BALF 3-čio skyriaus sandėlis randasi 939 West 33rd St., Al. Budrio krantuvėje. Drabužiai, avalynė, maistas ir tt. ir pinigines aukos BALF intencijai priimamos kasdien. Radus krautuve uždaryta, sukak reikia įnešti per sones duris. — VALDYBA

“NAUJIENAS” kaito visų sroviz žmones: darbininkai, biznieriū, profesionalai, dvasininkai, mokslininkai ir valstybininkai

ANTANAS MAKARAS

Gyveno Kilmelander, Wis.

Mirė rugsėjo 19 d., 5:30 val. popiet, 1947 m., sulaukus 78 metų. Gimęs Panevėžio apskr. Amerikoje išgyveno 55 metus.

Paliko nuliūdę: žmona Frances, po pirmu vyru Zarumba; sūnus Dr. J. Makaras, marti Josephine ir jų šeima; dukte Elsie Decker (Wallde Lake, Mich.), žentas Harry; podukra Bernice Jewel ir žentas Charles ir jų šeima; 2 posūniai: Peter Zarumba ir marti Pearl ir Silvester Zarumba ir jų šeimos. Anūkai: Patricia ir Harry Decker, Jr.; 3 pusbroliai: Peter Makar, Wilmette, Ill., Charles Makar ir C. Makar, Baltimore, Md. ir jų šeimos. Taipgi daug kitų giminių ir draugų.

Kūnas bus pašarvotas šjandien popiet, L. Bukausko koplyčioje, 10821 So. Michigan Ave.

Laidotuvės įvyks antradienį, rugs. 23 d., 9:00 val. ryto iš koplyčios į Visu šventu parapijos bažnyčia, o po gedulingų pamaldų bus nulydėta į Sv. Kazimiero kapines.

Visi a.a. Antano Makaro giminės, draugai ir pažįstami nuosirdžiai kviečiami dalyvauti laidotuvėse ir suteikti jam paskutinį patarnavimą ir atsiveikinimą. Nuliūdę lieka:

Žmona, Sūnus, Marti, Dukte, Zentas, Podukra ir kt. giminės

Laidotuvių Dir. L. Bukauskas, Tel. PULLMAN 9661.

A. + A.

ANTANINA GOGIENE

po tėvais Gaučaitė gyveno 831 West 33rd Street.

Mirė rugsėjo 20 d., 2:30 val. po pietų, 1947 m., sulaukus puses amžiaus, Gimus Lietuvoje, Telsių apskr., Tryškių parap., Badaukių kaime. Amerikoje išgyveno 35 metus.

Paliko nuliūdę: dukte Bronislava, sūnus Juozapas, sesuo Ona Goldman ir svogeris Kazimieras ir jų šeima; dukte Kazimiera šlaženė ir šeima, pusbrolis Ignacas Gaudica ir kiti giminės Amerikoje. Lietuvoje brolienė Apolonija Gaučienė.

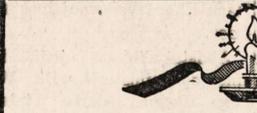
Kūnas pašarvotas Antano M. Phillips koplyčioje, 3307 Lithuania Avenue.

Laidotuvės įvyks trečiadienį, rugsėjo 24 d., 8-tą val. ryto iš koplyčios į Sv. Jurgio parapijos bažnyčia, o po gedulingų pamaldų bus nulydėta į Sv. Kazimiero kapines.

Visi a.a. Antaninos Gogienės giminės, draugai ir pažįstami nuosirdžiai kviečiami dalyvauti laidotuvėse ir suteikti jai paskutinį patarnavimą ir atsiveikinimą. Nuliūdę lieka:

Dukte, sūnus, sesuo, pusseserė, pusbrolis ir kiti giminės

Laidotuvių Dir. Antanas M. Phillips, Tel. YARDS 4908.

ONA M. HARD

(po tėvais SUTULI) gyveno 5226 So. Washtenaw Ave. HEM. 6440.

Mirė rugsėjo 19 d., 7:45 val. vakaro, 1947 m., sulaukus 39 m. amžiaus, Gimus Chicago, Illinois gruodžio 21, 1907 m.

Paliko nuliūdę: vyras Carl; tėveliai Della ir Marthas Sutuli; brolis Juozapas ir brolienė Estelle; 2 seserys Estelle Pechar ir svogeris Frank Pechar, Josephine ir svogeris Fred Theede; teta Petronėlė Menzor ir šeima; dėdės: Bonifacas, Dominikas ir Petras Pivarunai; Tadeušas Kuma, Simonas Martinkus ir jų šeimos; pusbrolių ir pusseserių Plonių ir Montrimų šeimos ir kiti giminės.

Kūnas pašarvotas Stransky koplyčioje, 5112 So. Western Ave. Laidotuvės įvyks antradienį, rugsėjo 23 d., 10 val. ryto iš koplyčios į Lietuvių Tautiskās kapines.

Visi a.a. Onos Hard giminės, draugai ir pažįstami nuosirdžiai kviečiami dalyvauti laidotuvėse ir suteikti jai paskutinį patarnavimą ir atsiveikinimą. Nuliūdę lieka:

VYRAS, TEVAL BROLIS, SESERS, TETA, DEDĖS, PUSSESERĖS, PUSBROLIAI IR GIMINĖS

Laidotuvių Direktorius Antanas M. Phillips, Tel. YARDS 4908

SLA 6 Apskritis konferencija

Ji įvyks rugsėjo 28 d. Sla-vų klubo svet., 1949 Wabansa ave., North Sideje.

Kuopų delegatai prašomi atydos. Ši konferencija visais žvilgsniais yra svarbi: kviečiami dalyvauti visi delegatai.

Svetainė randasi vienas blokas į žiemius nuo North ave. ir nio Milwaukee ave., prie Damenten ave.

Pradžią, kaip paprastai, 1:30 po piet.

— K. Cepukas, Sekr.

SKAITYKIT IR KITUS RAGINKITE SKAITYTI “NAUJIENAS”

LOVEIKIS Siunčiam Gėles Telegramu 1+ Visas Pasaulio Dalis

KVIETKININKAS Gėlės Vestuvėms, Bankietams ir Pagrabams 3316 SO. HALSTED ST. Tel. YARDS 7308

URBA Gėlės Mylantiems Vestuvėms, Bankietams, Laidotuvėms, Papuosi-mams.

GĖLININKAS 4180 Archer Avenue Phone LAF. 5800 arba 5876

CONRAD FOTOGRAFAS Studija įrengta pirmos rūšies su mo derniskomis užlaidomis ir Hollywood's sviesomis. DARBAS garantuotas.

414 W. 63rd St. Tel. ENG. 5883-40

A. PETKUS LAIDOTUVIŲ DIREKTORIUS

6812 So. Western Avenue TELEFONAS GROVEHILL 0142

1410 South 50th Avenue TELEFONAS TOWN HALL 2109 CICEKO, ILLINOIS

KOPLYČIOS VISOSE MIESTO DALYSE

LIUDĖSIO VALANDOJ Saukite

MAŽEIK & EVANS LAIDOTUVIŲ DIREKTORIAI

6845 So. Western Ave. PROspect 0099 3319 Lithuania Ave. YARDS 1138-1139

Tiems kurie gyvena kitose miesto dalyse gausime koplyčią arčiau jūsų namų

John F. Eudeikis LAIDOTUVIŲ DIREKTORIUS

SENIAUSIA IR DIDŽIAUSIA LAIDOJIMO ISTAIGA

AMBULANCE DIENĄ IR NAKTĮ

4605-07 So. Hermitage Ave. Visi Tel. YARDS 1741-1742

4330-34 So. California Ave. Telefonas LAFayette 0727

DYKAI KOPLYČIOS VISOSE CHICAGOS DALYSE

Mūsų radio programai šeštadieniais 9:15 ryto, W. G. E. S. 1390 k.

LAIDOTUVIŲ DIREKTORIAI

NARIAI Chicago Lietuvos Direktořių Asociacijos

AMBULANCE PATARNAVIMAS DIENĄ IR NAKTĮ TURIME KOPLYČIAS VISOSE MIESTO DALYSE

I. J. ZOLP 1646 WEST 46th STREET Phone YARDS 0781

LACHAWICZ IR SŪNUS TEL: VIRGINIA 6672 and 6673 2314 WEST 23rd PLACE 10756 SO. MICHIGAN AVE.

L. BUKAUSKAS 10821 SO. MICHIGAN AVENUE Phone PULLMAN 9661

ANTANAS M. PHILLIPS 3307 LITHUANIA AVENUE Phone YARDS 4908

PETRAS P. GURSKIS 659 WEST 18th STREET TEL SEELEY 5711

J. LIULEVICIUS 4348 SO. CALIFORNIA AVENUE Phone LAFAYETTE 3572

P. J. RIDIKAS 3354 SO. HALSTED STREET 710 WEST 18th STREET Telephone YARDS 1419

Chicago's Draugijų Klūbų Valdybos 1947 Metams

MARQUETTE PK. NAMŲ SAITININKŲ ORGANIZACIJOS VALDYBA 1947 METAMS: Pirmininkas Jonas Jacka, 6504 So. Rockwell St., phone Republic 7929; Vice-pirm. Aleksandras Dargis, 2425 W. Marquette Rd.; nutarimų rast. Frank Bakutis, 2603 West 69th St., ph. Fara 4608; Finansių rast. Juilė Gričius, 6614 So. Sacramento Ave., ph. Republic 7714; Kasos globėja Ursulė Wai-nauskienė, 2418 W. 68th St.; Kasi-erius Domimikas Bredelis, 6751 So. Campbell Ave.; Legalis pata-rėjas Joseph Grish, 6515 South Rockwell St., ph. Republic 9723; maršalka Aleksandras Dulcius, 6404 So. Campbell Ave.; Korespondentas Antanas Valukas, 4316 So. Lake Park Ave., ph. Oakland 6367; Susirinkimų atsiūbina kas 4 ketvirtadienį bažnytinėje svet., 6820 So. Washtenaw Ave.

LIETUVIŲ ŽAGARĖS KLUBO VALDYBA 1947 METAMS: P. Ar-lauskas—pirm., 2109 Cleveland Ave.; F. Povilaitis—Vice-pirm., 9328 So. Rhodes Ave.; J. Ketu-rakis—Nut. Rašt., 3217 S. 53rd Ct., Cicero 50, Ill.; A. Grincevich Fin. rašt., 5347 So. Washtenaw Ave.; S. Niprikas—Kasiierius, 3824 Deodor St., Indiana Harbor, Ind.; Alf. Masiulis—Kasos glob., 3252 So. Halsted St. A. Janavičė—Kasos glob., 2956 So. Emerald Ave.; J. Jud — korespondentas, 1327 So. 48th Ct., Cicero 50, Ill. J. Gražulis—Maršalka, 4533 So. Fairfield Ave. Susirinkimai lai-komi vieną kartą į mėnesį, ket-virtą sekmadienį; 1 val. popiet, Hollywood Inn, 2417 W. 43rd St.

TEISYBĖS MYLETOJŲ DRAUGI-JOS VALDYBA 1947 METAMS: Jos. Balchunas—pirm., 7149 So. Sacramento Ave.; P. Kenutis—vice-pirm., A. Kaulakis—nut. rašt., 3261 So. Halsted St., tel. Victory 0399 arba Yards 0123; F. Kasper —fin. rašt., 3534 So. Lowe Ave.; F. Bakutis—izd., 2603 W. 69th St.; S. Stanevicius—kontr. rašt.; Jonas Dimas—izd. glob.; J. Stumbra—maršalka; Petronėlė Grigonienė—ligonių prižiūrėtoja; Dr. J. P. Poska—daktaras-kvotėjas, 3133 S. Halsted St. Susirinkimai įvyksta kas antra sekmadienį kiekvieno mėnesio 1 val. po pietų. Chicago Lietuvos Auditorijoj, 3133 South Halsted St. Nariai priimami nuo 18 metų iki 50 metų,—vyrai ir moterys.

HUMBOLDT PARK LIETUVIŲ POL-LETIKOS KLUBO VALDYBA 1947 METAMS: C. Kairis—pirm., 3631 N. Park Side Ave., tel. Berkshire 7406; M. Cepulevič—vice, pirm., 3327 W. Le Moine St., tel. Spaulding 7903; A. Lungevič—protok. rašt., 1814 Wabansia Ave., tel. Humboldt 2285; S. Buneckis—finansų rašt., 3327 W. Le Moine St., tel. Spaulding 7903; J. Draugėlis—kasiierius, 1701 N. Paulist Rd., tel. Albany 9239; A. Kuprė-vič—maršalka, 3327 W. Hirsch St. Klubo mitingai atsiūbina kas trečią trečiadienį 8 val. vakaro, 3600 W. North Ave., Chicago.

JAUNŲ LIETUVIŲ AMERIKOJE TAUTISKO KLUBO VALDYBA 1947 METAMS: Pirmininkas J. Ru-ta, 3141 So. Halsted St.; Pirm. pagalb. P. Kiliš, 3347 So. Lithua-nica Ave.; Nut. rašt. S. Kunič-ė, 3220 S. Union Ave., tel. CAL. 8943; Fin. rašt. F. Kasperas, 3534 So. Lowe Ave.; Kontrolės rašt. P. Petraitis, 812 W. 33rd St.; Iž-dininkas A. Stukas, 3135 S. Union Ave.; Kasos globėjas A. Matie-junas, 3233 So. Union Ave. Susi-sirinkimai atsiūbina kas mėnesį pirmą penktadienį, 7:30 val. vaka-ro, Chic. Liet. Auditorijoj, 3133 S. Halsted St. Nariai priimami nuo 18 m. iki 40 metų.

SUSIVIENIJIMO LIETUVIŲ NAMŲ SAVININKŲ BRIDGEPORTE VALDYBA 1947 METAMS: Pirmi-ninkas P. Juozapavičius, 3210 So. Lowe Ave.; Pirm. pagalb. F. Dik-sa, 3341 So. Lithuania Ave.; Nut. rašt. S. Kunevičia, 3220 S. Union Ave., tel. CALumet 8643; Fin. rašt. T. Janulis, 3430 So. Morgan St.; Iždininkas P. Baisas, 3653 S. 23rd St.; Kontr. rašt. G. Da-raška, 2714 So. Emerald Avenue; Maršalka A. Shimkus, 3120 So. Lithuania Ave. Susirinkimai atsi-būna kas mėnesį antra antradien-į, 7:30 val. vakaro, Chic. Liet. Auditorijoj, 3133 S. Halsted St. Priimami visi namų savininkai be skirtumo.

LIETUVISKOS TEATRALSOKOS DRAUGYSTĖS RUTOS NO I VAL-DYBA 1947 METAMS: Pirmininkė Ona Aleliūnienė, 3429 S. Union Ave.; Pirm. pagalb. A. Metraus-kas, 3303 So. Halsted St.; Nut. rašt. F. Zukauskas, 3300 S. Eme-rald Ave., tel. VIRginia 4774; Fi-nansių rast. T. Salkauskas, 2514 W. 70th St.; Kasos rast. M. Kairis, 3530 So. Union Ave.; Kasos pag. E. Tamsonienė, 3139 So. Eme-rald Ave.; Kasiierius J. Yuskėnas, 2547 W. 15th St. tel. LAFayette 8314; Durų maršalka T. Seletskis, 4056 Brighton Pl.; Ligonių ape-kūnas T. Seletskis, 4056 Brighton Place.

DRAUGYSTĖS PALAIMINTOS LIETUVIŲ VALDYBA 1947 ME-TAMS: Pirm. John Jacka, 6504 So. Rockwell St., Republic 7929; Vice-pirm. Antanas Tamkevičia, 2356 W. 39th Pl.; Rašt. Lucille S. Sho-tas, 2902 W. Pershing Road, tel. LAFayette 8120; Kasiierius, Tho-mas S. Janulis, 3430 S. Morgan St. Yards 4863; Kontr. rašt. Frank Margevičia, 4358 S. Fairfield Av.; Fin. rašt., Frank Micklin, 5407 S. Kedzie Ave., Republic 7556; Ka-sos glob. Stanley Kupsis; Mar-salka Vincas Baisis; Ligoniu lan-kytojas Petras Augustinas, Susi-rinkimai kiekvieną antra trečiadienį, Chicago Liet. Auditorijoj.

Garsinkitės “N-nose”

LIETUVIAI RAŠYTOJAI TREMTYJE

DEMOKRATINIO PASAULIO RAŠYTOJAMS

(“E.B.”) Pen klubo posėdyje Bazelyje 1947 m. birželio 5 d. Ingazio Silone kalbėjo, kad rašytojai girdi iš įvairių pusių reikalavimų kelti balsą prieš ne-teisības. Mes, Lietuvos rašytojai tremtyje, kreipiamės taip pat į demokratinio pasaulio rašytojus. Tačiau neturime jokių jiems reikalavimų, nei pareigo-jimų. Tik mes patys jaučiame gyvą pareigą pranešti laisvo pa-saulio rašytojams paprastu kon-krečių žodžiu, kas darosi su rašytoju ir jo kūryba nelaisvoje mūsų tėvynėje ir kituose nelai-svuose Baltijos kraštuose; kas laukia ir kitų kraštų rašytojus, jeigu jie atsidurtų svetimo re-žimo prievartojė.

Kai 1940 m. birželio 13 d. Lietuvą jėga užėmė Sovietų S-gos kariuomenė, ji nesitenkino Lietuvos teritoriją prievarta įjungdama į Sovietų S-gą. Jos norai buvo didesni ir vykdomi dviem kryptim: sunaikinti na-cionalinę lietuvių kultūrą ir jos kūrėjus — jos vietoj organizuo-ti sovietinę rusišką kultūrą, iš dalies senuosius kūrėjus — “per-auklėjant,” ar atgabenant iš Rusijos.

Nacionalinė lietuvių kultūra nepriklausomai Lietuvoje pul-savo per 7 mėnesius, 27 savai-tinius, 15 dvisavaitinių, 27 mė-nesinius žurnalus, tarp kurių buvo aukšto europinio stiliaus žurnalai bendriesiems kultūros reikalams ir 4 specialiai litera-tūrai. Visos periodikos tiražas siekė 1 mil. egzempl. (3 mil. gy-ventojų). Atėję sovietai tą vi-są spaudą uždarė, daugumą jos redaktorių suėmė ir deportavo. Taip buvo deportuota 25% visų Lietuvos žurnalistų Sąjungos narių ir eilė rašytojų. Lietuvių Rašytojų Draugija, lygiai kaip ir kitos organizacijos, buvo už-daryta.

Taip įvykdytas 1939 m. spa-lių 10 d. Lietuvos-Sov. S-gos sutartyje fiksuotas nesikišimas į vidaus reikalus.

Jau pirmom sovietinės oku-pacijos dienom buvo pareika-lauta iš kai kurių rašytojų, kad per vieną naktį parašytų eilė-raštį ar poemą Stalino ar ap-skritai sovietinio režimo garbei. Taip išprievartautą poeto K. Bo-rutos eilėraščių kitą dieną svars-tė komisarių taryba ir pataisi-nėjo, iš 14 eilučių vieną visai išbraukdama...

Sovietiniam rašytojui išau-klėti ar senajam perauklėti bu-vo įkurta nauja rašytojų organi-zacija, kurios pirmininkas pas-iskirtas iš viršaus (P. Cvirka), o lygiai ir jos reikalų vedėjas nelietuvis, kuris anksčiau buvo monarchistas ir nešvarių pre-kybinių operacijų mėgėjas (Ka-planas).

Į Rašytojų Sąjungą buvo pri-imami tik patikimieji. Jiems ke-tvirtadieniais buvo privalomos dialektinio materializmo paskai-tos, kurias skaitė atsūsti “pro-fesorai” iš Rusijos — Kursan-ovas ir Koširinas. Hegelis, Marksas, Engelsas jų praneši-muose buvo nustumti į šalį. Bu-vo cituojami tik du autoritetai ir šaltiniai — Leninas ir Stali-nas.

Nykūs epizodai charakte-rizuoja anuos rašytojų ir prele-gentų santykius... Syki dėstyto-jas pareiškė, kad karas esą blog-is tada, kai, pav., Japonija už-puola Kiniją arba jei kas už-pultų Sov. S-gą. O jei Sov. S-ga ginsis, tai jos karas būsiąs gėris. Kai vienas rašytojas tur-ėjo nelaimės viešai suabejoti, ar galima karą laikyti gėriu, į tą rašytoją buvo atkreiptas ypa-tingas dėmesys, ir daugiau nie-kam nebuvo noro diskutuoti, o ir klausimai dingo — viskas vi-siems buvo aišku.

Rašytojai buvo mokomi kū-rybos taip, kaip kiti piliečiai bolsėvikių partijos istorijos. Po-sėdžiuose buvo vertinami nauji rašytojų, daugiausia pradedan-čių kūriniai. Ko iš kūrinių bu-vo reikalaujama, rodo pasmer-kimas vieno rašytojo (J. Gru-šo) novelės už tai, kad ūkinin-ko ir samdinio konfliktas joje

Kelios New Orleans šeimos uzbėgo į pašto įstaigą, kad galėtų apsaugoti nuo siaučiančio uragano. Beveik visi miesto langai buvo apkalti lentomis, bet saugiai žmonės galėjo jaustis tikai stipriuose pastatuose.

buvo baigtas susitaikinimu, abi-pusiu interesų supratimu. Toks išsprendimas rastas nepri-imtinais dialektiniam materia-lizmui, kuris reikalauja baigti ne susitaikinimu, bet vienos kla-sės pergale... Tiek buvo laisvės rašytojo ideologijai ir jo kūry-biniam intencijom.

Praėjo pusė metų. Rašytojai negalėjo “persiauklėti.” Jie nu-tilo — kaip paukščiai, kai juos uždaro į narvelį ir reikalauja dau-noti arijas pagal dirigento batutą...

Ir tylą pavojinga. 1941 m. pa-vasarį komunistų partijos ir vyriausybės laikraštis (“Tiesa”) trenkė kaltinimą rašytojams — esą jie nepateisinę pasitikėjimo, kurį į juos sudėjusi partija ir vyriausybė. Pas suaukštus ra-šytojus tuoju atvyko pats aukš-čiausios tarybos prezidentom pi-rmininkas (J. Paleckis), partijos sekretorius ir kiti aukštieji pa-reigūnai. Veltui Sąjungos pi-rmininkas prisipažino kaltas ir žadėjo pasitaisyti — žinojo, kad sovietinėj sistemoj geriausia priemonė rūstybei baigti yra prisipažinimas ir atgailojimas. Veltui “kaltieji” aiškinosi ypa-tingom rašytojo sąžymom. Iš aukščių žmonių žodžių bu-vo viena išvada aiški: vyriausybė antrą kartą neis su raginimu rašyti, o griebsis kitų priemo-nių. Kokių — visiems pasidarė aišku tik paskiau, kai 1941 m. birželio 13-14 d.d. buvo depor-tuoti 40,000 lietuvių. Tarp jų ir eilė rašytojų.

Kai 1941 m. atėjo nacių oku-pacija ji buvo taip pat sunki. Ji prievarta nušalino nepriklauso-mos Lietuvos tautinę laikinąją vyriausybę; ji sustabdė kultūri-nį gyvenimą, rašytojams veika-lų beveik neleido spausdinti. Tik ji reikalavo rašyti. Jie to-kiu būdu bent nelindo į rašyto-jo sąžinę ir jo neprievartavo.

Kai 1944 m. liepos mėn. so-vietai antru kartu įsiveržė į Lie-tuvą, 60% visų neprikli. Lietu-voj buvusios Rašytojų Draugi-jos narių atsidūrė Vakaruose. Šiandien jie yra plačiai išblaš-kyti — Anglijoj, Švedijoj, Pran-cūzijoj, Italijoj, J. V., Pietų Amerikoj, o daugiausia betgi Vokietijoj DP lageriuose. Jie vi-si pasirinko skurdą. Daugumas neturi ne tik atskiro kambario, bet net popierio. Jie yra priver-sti dirbti kokį kitą darbą, o ra-šymas tik nuliekamu laiku. Jie negali judėti be specialaus lei-dimo toliau kaip už gretimos apskrities ribų. Kokia begali bū-ti kūryba tokiose sąlygose! O betgi jie kuria ir savo kūrybą paskleidžia tarp savo tautiečių; jie ir susiorganizavo tais pat pa-grindais kaip tėvynėje ir palai-ko santykius su pasauliu. Taip, jie pasirinko didžiulį skurdą. Skurdą pasirinko tam, kad lai-mėtų laisvę — laisvę galvoti, laisvę kurti, laisvę prašnekti į savo tautiečius ir į pasaulį. Tik jie ir tegali pilnai suprasti, ko-dėl Viktoras Kravčenko pasirinko laisvę ir tokiu vardu pava-dino savo populiariąją knygą, kodėl kiti panašiai yra pasielgę. Šita laisvė rašytojus tremti-

nius įgalino ir įpareigojo kalbė-ti ir už pasilikusius tėvynėje, bet neturinius nei laisvės, nei galimybės prašnekti apie save Vakarom. Prašnekti apie aną terorą, kuris sovietinėje siste-moje užgniaužė visas demokra-tines teises, kuris p. Beveno žo-džiu tariant, visas žmogaus teis-es sutrypė kojom, kuris pa-neigė ir bet kokią kūrybos lais-vę — juo labiau okupuotuose kraštuose.

Rašytojams Lietuvoje buvo pateikti pasirašyti pasizadėji-mai, kad jie nenukrypsią nuo partijos linijos. Mėginantieji ra-šyti negailestingai puolami, kad jie neatvaizduoją naujo sovieti-nyo gyvenimo. Mėginantieji jį vaizduoti dar labiau puolami, kad naujo sovietinio žmogaus nepažįstą ir nemoką jo atvaiz-duoti.

Likusieji tėvynėje rašytojai, daugumas išaugę vakarietiškoje kūrybos koncepcijoje, vėl nuti-mo, užsidarė savyje. Kai kurie net atsakė pasirašyti minėtus pasizadėjimus. Kai kurie išdrį-sė ir atvirai pareikšti, kad da-bartinėse sąlygose kūrybai ne-vieta. Ar ne baisi rašytojo dar-bom sąlygų iliustracija yra at-vaizduota JV lietuviškame dien-raštyje (“Naujienos”), kuria-me aprašyta, kaip 1946 m. Vil-niujė sovietinės Lietuvos pre-zidentui (Paleckiu) pasmerkus rašytojus už neveiklumą, vienas rašytojas (K. Jakubėnas) išdrį-so pasiaiškinti — jis pareiškė:

Nenorėjau kalbėti, bet kadangi aukščiausios tarybos pi-rmininkas čia mus išbarė už neaktyvumą ir nenorą kurti, noriu tarti kelis žodžius apie šiu dienų kūrybinio darbo sąlygas... Tos sąlygos nėra jau tokios ge-ros, kaip čia mums jas vaizda-vo. Imkim kad ir mane pačį. Visą dieną turį dirbti įstaigoje, kad galėčiau užsidirbti maistą; ilgas valandas privalau praleis-ti skirtingam maistui įsigyti. Šiuo reikalu aš skųstis negaliu, nes esu privilegijuotas, kitiems dar sunkiau. Įpareinu namo jau pu-sėtinai išvargęs. Kurybiniam dar-bui lieka tik vakaras. Vakar-us ir bandau išnaudoti. Dar nespėjau tinkamai minčių su-tvarkyti, girdžiu kažkas duris lauzia. Manau, kad jas vis vien išlauš, todėl ir atidarau. “NKVD atstovai — kratos daryti atė-iom.” — “Gera! kreskit,” sa-kau. Visą valandą jie verčia vis-ką, krausto, mėt, bet nieko ne-randa. Jokių įtariamų dalykų nerado, bet spintelėje rado va-karienės likučius, tai juos ir iš-sinešė... Aptvarkiau kambarį ir dar kartą bandau plunksnos, bet už valandos jau antrą kar-tą kažkas duris lauzia. “Kas čia?” klausiu. “Milicija — kratos daryti atėjom.” Vėl kambar-in įsiveržia didokas ginkluoty-vyrų būrys, ir vėl viską aukš-tyn kopom verčia. Šitie taip pat nieko neranda, nes pirmieji nie-ko nepaliko... bet jie neradė maisto paskutinius baltinius iš-sineša. Kada antra ginkluota grupė išeina iš namų, apie kū-rybą jau ir galvoti negalima. Ar jūs norite, kad prie šitų są-

lygų mes ką nors parašytume? Kol tokios sąlygos viešataus Lietuvoje, kūrybos iš rašytojų nereikalaukite.

Tas išdrįsęs rašytojas jau su-imitas ir jo likimas nežinomas. Suimtas ir anas K. Boruta, ku-ris buvo per pirmąją okupaciją sovietinio režimo garbei eilė-raštį išprievartautas. Likviduoti ir rašytojai literatūros kritikai, J. Keliuotis ir kt.

Oficialioji statistika (“Tiesa,” 1947 m. balandžio 15 d.) rodo išleista gausiai leidinių. Bet tarp jų didesnė pusė propagandinės politinės literatūros, daugiausia verstos iš rusų kalbos — 120 leidinių, dailiosios literatūros žymiai mažiau — 87 leidiniai. Bet ir ji daugiausia vertimai iš rusų kalbos, šiek tiek senųjų lietuviškų veikalų naujų leidi-mų, ir nė vienos naujos lietu-vių dailiosios knygos. Labiau-siai skatinami drapiniai veika-lai. Tačiau ir teatrai turi staty-ti tas pasius rusiškas pjeses, ku-rios eina visos Rusijos teatruo-se. Tik dvi pagal sovietinį pa-vyzdį rašytos pjesės buvo rodomos Lietuvos teatruose. Net li-teratūros mokslas kreipia dė-mesį pirmiausia į rusus, į rusų kultūrą ir jos įtaką, o ne na-cionalinę lietuvių. Literatūros institutas pasiskelbė (“Tiesa,” 1947 m. balandžio 1 d.) išlei-siąs 1947 m. veikalus apie “Ru-sų literatūros įtaką lietuvių li-teratūrai,” “Gorkis ir lietuvių

literatūra,” bet nė vieno veika-lo nepaskelbė šiem metom gry-nai lietuviškom ar apskritai va-karietiškam temom.

Režimas, kuris priverė pasi-traukti iš gyvyčių saviškius — to režimo buvusį propagandis-tą Majekovskį, Eseniną, kuris pašalino iš gyvyčių tarpo M. Gorkį, kuris ekskomunikavo Anną Achmatovą, Zosčenką, o taip pat žymiausius vakarietiš-kus rašytojus, — atėmė laisvę ir Bal-tijos tautų rašytojams, laisvę, be kurios spindulio negali būti žiebta kūryba.

Tačiau mes, kurie gyvenom sovietiniame režime, nesistebi-me, kad Lietuvoje nėra laisvės rašytojui. Nes ten nėra laisvės nė vienam žmogui — laisvė net gyventi, net vegetuoti. Tos laisvės, kurią visi pasaulio ga-lūniai buvo deklaravę visokiems vardais pavadinuose chartose. Gyventi savo žemėje laisvę, ku-rią turi net mažiausias žemės ir oro vabalėlis, yra atimta žmo-gui anapus uždangos anose pa-vergtose Baltijos šalyse.

Apie tokią rašytojo ir žmo-gaus padėtį aname Baltijos kampelyje, kuriame pirmiausia pavartota Rytų agresija prieš Vakarus, pranešame laisvų kra-štų rašytojam.

Žinome — ne vienas tylomis pasakys: visa tai šurpi teisybė, bet realios sąlygos verčia mane tylėti.

Žinom, kad politinis oportu-nizmas yra nutildęs ir taurių žmonių dvasią.

Tačiau tikime, kad dvasia sy-kį gaivališkaai atsities. Ir iš jos prasiverš šauksmas: gražinkite laisvę žmogui, nes be jos ne tik kultūra, bet ir visa žmonija dūsta.

To žaibziko šauksmo pi-rmiausia galima laukti iš rašyto-jų, kurių dvasia greičiau nei ki-tų išsivaduos iš oportunitumo, taigi ir tylos, pančų. Išsiva-duos, nes kyla supratimas, kad šauksmas dėl artimo laisvės yra sykiu šauksmas dėl savo lais-ivs; kad atidėtas šauksmas dėl artimo laisvės reiškia sau ne-laisvės priartėjimą.

Solidarumo reikalas niekados nebuvo toks akivaizdus, kaip jis darosi šiandien.

Ta viltimi gyvena ne vienas rašytojas, bet visi lietuvių tremtiniai rašytojai, susirinke tremtyje į savo antrą konferen-ciją ir siųsdami sveikinimus lai-sviesiems pasaulio rašytojams savo vardu ir vardu tų, kurie laisvės neturi.

Vivi et morituri vos salutant!

MES TURIME NAUJĄ IŠRADIMĄ

Jūsų furkautį ga-lite padaryti kaip naują. Mes jį perdirbsime ir pritaikysime 100 nuoš. perfect. Mūsų darbas, pritaikymas ir kaina teisinga. Mes priimsime jūsų seną fur-kautį į mainus ar b a mokėsimė e a s h. D a b a r mums ir jums kaštuos mažiau, kol šalčiai užeis. Ateikite ir pasi-žiūrėkite mūsų naujų furkautių, didelį, kaillu-kais apsiuvinėtų auksinių kautų ir naujų rudeninių dresių teisin-gomis kainomis.

FASHION FUR SHOP
3305 SO. HALSTED STREET
TEL. YARDS 0014

AMŽINAI ATMINCIAI DUOKIŲ FOTOGRAFIJĄ

Petrik-Walters STUDIO

MOSŲ SPECIALYBĖ—VEDYBŲ IR KODIKIŲ PAVEIKSLAI

Specialiai nupigintos kainos

DEKOJAMA UZ JŲŲ SAUNIA PARAMA

2640 W. 63rd Street

Dėl susitarimo šaukite REPublic 1157

MATRASŲ

BOX SPRING IŠDIRBEJAI

Hollywood Lovos

Mieros Pagal Jūsų Nurodymus.

Užtikrintas Rankų Darbas

Pirma negu pirksite matrasą, Pirmiau Pamatykite Mes Mes Garantuojame, kad Patiks

Dirbtuvė ir Showroom Randsai

4018-20 S. Archer Av. Tel. YARDS 7897

CHRONIŠKA NESVEIKATA

TOKIA KAIP
• ARTHRITIS
• REUMATINIS STOVIS
• KEPENŲ ir ŽARNŲ STOVIS
• KITOS CHRONIŠKOS LIGOS.
Atsiliepij ir natūralius gydymo metodus, kai priežastys bus pašalintos.
NUODUGNA EGZAMINACIJA
• X-RAY-PHYSIO-THERAPY
• COLONIC IRRIGATION ir GYDYMAS SU ELEKTRA.
DR. WYLIE D. McCLEERY
D. C. D. N.
2044 W. 35th St. LAFAYETTE 2313

PASIKLAUSYKITE VISŲ MEGIAMIAUSIUS

BUDRIKO RADIO PROGRAMUS

Sekmad. WCFL Stoties—9:30 v. vak. Keturtd. WHFC Stoties—7:00 v. v.

Budriko Krautuvėje visuomet rasite geriausios kokybės RAKANDUS, RADIOUS ir JEWELRY, prieinamiausiomis kainomis ir visuomet m a n d a g ų patarnavimą Atsilankykite.

VISI DEPARTAMENTAI PATALPINTI VIENAME BALTAME NAME

Krautuvė atdara kiekvieną dieną. Vasaros metu atdara vakarais Pirmadienį ir Keturtdienį iki 9 v. v.

Jos F. Budrik, Inc.
3241 So. Halsted Street
CHICAGO 8, ILL.
Tel. Calumet 7237

PAGRAŽINKIT SAVO NAMUS SU GEROS RŪSIES CUSTOM PADARYTAIS

VENETIAN BLINDS

Mūsų blinds yra padaryti iš plieno arba aluminum. 10 skirtingų spalvų. Cash, kreditas arba išmokėjimais. Atsišaukite arba rašykite dėl dykai apskaičiavimo.

BILTRITE VENETIAN BLIND CO.

1806-10 SOUTH KEDZIE AVENUE
Tel. Rockwell 8824

- JEIGU NORITE PASKOLOS ANT NAMO
- JEIGU NORITE PASIDĖTI TAUPINIMUI
- JEIGU NORITE GAUTI 3% — KREIPKITES Į

UNIVERSAL Savings and Loan Association

1739 So. Halsted St. Tel. HAYmarket 3317

Jūsų indėlių saugumui apdrausti per Federal Savings and Loan Insurance Corporation.

Atdara kasdien nuo 9 ryto iki 5 vakaro. Keturtdieniais nuo 9 ryto iki 8 vakaro. Šeštadieniais nuo 9 ryto iki 1 po pietų.

GARSINKITĖS “NAUJIENOSE”

NAUJIENOS

THE LITHUANIAN DAILY NEWS

Published Daily Except Sunday by The Lithuanian News Pub. Co., Inc.
1739 South Halsted Street, Chicago 8, Ill. Telephone CANal 8500

Entered as second-class matter March 7, 1914 at the Post Office at Chicago, Ill., under the Act of March 3, 1879.

Subscription Rates:	
\$6.00 per year in Canada	
\$6.00 per year outside of Chicago	
\$8.00 per year in Chicago	
4c per copy.	
Užsakymo kaina:	
Chicagoje—paštu:	
Metams \$8.00	
Pusei metų 4.00	
Trims mėnesiams 2.00	
Dviem mėnesiams 1.50	
Vienam mėnesiui .75	
Chicagoje per išsiuntinėjus:	
Viena kopija 4c	
Savaitei 18c	
Mėnesiui 75c	
Jungtinėse Valstybėse, ne Chicagoje:	
Metams \$8.00	
Pusei metų 3.25	
Dviem mėnesiams 1.25	
Vienam mėnesiui .75	
Užsienioose:	
Metams \$8.00	
Pusei metų 4.00	
Trims mėnesiams 2.50	
Naujienos eina kasdien išskiriant sekmdienius, Leidykla Naujienu Bendrovė, 1739 So. Halsted Street, Chicago 8, Ill. Telefonas Canal 8500	
P pinigų reikia siųsti pašto Money Orderiu kartu su užsakymu.	

Gyvenimo Brangumas

Kaip sulaikyti maisto ir kitų daiktų brangėjimą, darosi vis opesnis klausimas Jungtinėse Valstybėse. Žmonės skundžiasi, o politikieriai susirūpinę, ką pagiedos balsuotojai ateinančiais metais, kai bus renkami prezidentas ir kongresas.

Republikonų vadas JAV senate, Robert A. Taft, kuris dabar lankosi Kalifornijoje, vienoje savo kalboje San Francisco mieste, pareiškė, kad dėl aukštų kainų esančios kaltos demokratų administracijos — pirmesnioji, Roosevelt, ir dabartinė, Trumano. Velionį prezidentą sen. Taft kaltina tuo, kad jisai leidęs daug pinigų kovai su depresija, o paskui karo pasiruošimams ir kitų šalių šelpimui.

To negalima nuneigti. Roosevelt administracija galėjo būti taupesnė. Bet jeigu ji būtų taupiusi tada, kada daugiau kaip dešimtis milijonų žmonių Amerikoje buvo be darbo, tai kas būtų atsitikę? Ne tik bedarbiai būtų ėmę kelti riaušes, bet ir biznierių nebūtų pakentę. Jau tūkstančiai bankų buvo užsidarę ir galėjo susmukti visa ekonominė krašto sistema. Valdžia išgelbėjo daugelį biznierių nuo bankroto.

Bilionai dolerių, kuriuos ji paskolino bankams, geležinkelams ir pramonės kompanijoms, ir kiti bilionai, išleisti viešųjų darbų projektams, bedarbių šelpimui ir fermerių paramai, sulaukė kainų kritimą, t. y. **sustabdė defliaciją.** Ar sen. Taftas gali sakyti, kad tai bloga?

Apie milijniškas sumas pinigų, kurios buvo suvartotos karo reikalams ir Amerikos sąjungininkų paramai, čia mes nekalbėsime, nes tai buvo karo metai ir nepaprasta padėtis. Bet kodėl kainos kyla dabar?

Republikonų vadas senate sako, kad dabar yra kalta Trumano administracija, nes ji per anksti ir per staigiai panaikino kainų kontrolę? Jeigu karo metu įvestos kainų reguliacijos būtų buvusios atleistos palengva ir palaipsniui, tai, sako jisai, šiandien nebūtų viskas taip brangu.

Bet kas gi reikalavo, kad kainų reguliavimas būtų panaikintas? Ar ne republikonai? Ar ne jie kongrese, spaudoje ir susirinkimuose šaukė, kad dėl valdžios suvaržymų trūksta mėsos ir kitų maisto produktų? Ar ne jie įrodinėjo, kad, tik grąžinus laisvę bizniui, pakils gamyba ir, kai bus apšiai visokių prekių, kainos ims smukti žemyn?

Republikonai žadėjo gausybę ir pigumą, nuėmus varžtus kainoms. Sen. Taftas dabar pripažįsta, kad tie prizadai neišsipildė. Jisai pats sako, kad kainos perdaug pakilo. Jisai nebūtų priešingas, jeigu jos būtų 50 arba 60 nuošimčių aukštesnės, negu 1939 metais, o jos dabar yra aukštesnės 80 iki 100 nuoš.

Ar jas dabar galima atvartyti atgal? Sen. Taft mano, kad galima. Jeigu žmonės imtų mažiau valgyti ir jeigu pramonininkai sutiktų savo noru numušti kainas savo gaminiams, tai prekės atpigėtų.

Iš to išeina, kad prekes gali sureguliuoti geri žmonių norai: vienoje pusėje vartotojų susivaržymas, antroje pusėje — gamintojų. Bet kur dingto tasai visagalintis laisvos prekybos įstatymas, kuris sako, kad kainų svyravimai pareina nuo paklausos ir pasiūlos rinkoje: jeigu siūloma daugiau prekių, negu jų klausiama, tai kainos krinta, o jeigu siūloma mažiau, negu klausiama, tai jos kyla?

Šiandien pasauliui trūksta visko — ir maisto, ir drabužių, ir namų, mašinų, ir komunikacijos priemonių. Kad ir dar taip įtemptas visas gamybos jėgas kiekvienoje šalyje, ims dar daug metų, iki tie reikalavimai bus patenkinti. Šitas prekių trūkumas nuolat skatins kainas aukštyti. Nejaugi sen. Taftas tiki, kad tam galės sėkmingai pasipriešinti laisvas žmonių nusistatymas mažiau pirkti ir pigiau pardavinėti?

Abejotina. Jeigu jisai tikėtų, tai jisai nesiūlytų **siaurinti Jungtinių Valstybių eksportą**, duodant mažiau paskolų užsieniams. Be valdžios įsikišimo, vadinais, jisai vistiek neapseina. Tiktai jisai nori, kad Amerikos valdžia veržtų kitas šalis, kuriose žmonės vargsta ir badauja!

APŽVALGA

KEBLUMAI DĖL SLA KONSTITUCIJOS PATAISOS

Pereito SLA seimo priimtas konstitucijos pakeitimas, kuris sujungia sekretoriaus pareigas su išdininko pareigomis, daro keblumų organizacijai. Massachusetts apdraudus departamentas pranešė SLA Pildomajai Tarybai, kad jisai tokiai tvarkai yra priešingas. Mass. valstijos įstatymai reikalauja, kad išdininko ofisas būtų atskirtas nuo sekretoriaus (arba prezidento) ofiso.

Apdraudus departamentas sutiko leisti Susivienijimui daryti biznį Mass. valstijoje iki sekančio seimo, jeigu SLA prizadės seime tą konstitucijos pataisą atsausti. Pataisa, žinoma, turės būti atšaukta, kitaip SLA būtų toje valstijoje uždarytas.

Bet dar prieš seimą įvyks SLA Pildomosios Tarybos rinkimai. Šių metų lapkričio ir gruodžio mėnesiuose jau bus nominuojami kandidatai. Pagal minėtąją konstitucijos pataisą nominuoti reiktų du vice-prezidentus, bet negalima nominuoti kandidato į išdininkus. O seimas negalės tvirtinti dviejų vice-prezidentų, kai bus atsausta konstitucijos pataisa ir reikės rinkti išdininką, nes pagal SLA čarterį Pildomajai Taryboje gali būti tik 7 nariai.

Kaip dabar pasielgti, kad SLA nenusikalstų Mass. įstatymams ir kad nebūtų sulaužyta SLA konstitucija?

Geriausia išeitis būtų sušaukti nepaprastą seimą tai konstitucijos pataisai panaikinti. Tai padarius, būtų galima atlikti nominacijas ir rinkimus visuotiniu balsavimu. Bet, deja, tam nebėra laiko.

Tada palieka Pildomajai Tarybai spręsti. Ji turi galią SLA įstatus "interpretuoti." Taigi jai teks šiuo klausimu pasisakyti.

Bostone neseniai buvo SLA veikėjų pasitarimas, kuriame dalyvavo prezidentas Laukaitis ir sekretorius Vinikas. "Keleivis" rašo, kad veikėjų nuomonės pasidalino.

Grįžti prie senos tvarkos, ar ne?

SLA veikėjų pasitarime Dr. Vinikas paaiškino, kad Mass. valstija reikalauja rinkti atskirą išdininką. Jei to nebus padaryta, SLA neteks teisės veikti valstijoje, vadinais, turės eiti lauk iš Massachusetts.

"Bet išeiti iš Massachusetts," rašo viršpaminėto laikraščio korespondentas, "būtų labai didelis Susivienijimo nuostolis, nes nary, gausumu ši valstija yra trečia gausiausia teritorija. Pirmoji vietoje stovi Pensilvanija, antroji Illinois, o Massachusetts trečioji... Taigi netekti šitos valstijos būtų neatsitaisoma Susivienijimui skriauda."

Ir korespondentas tęsia:

"Išvada iš to aiški: reikia suspenduoti tą žioplą pereito Seimo nutarimą ir skelbti viršinininko nominacijas ateinančioms rinkimams senąja tvarka, su išdininku. Taryba tačiau bijos tokį žingsnį daryti, nežinodama, kaip į tai gali reaguoti SLA nariai."

Todėl Laukaitis su Viniku atvyko į Bostoną patirti veikėjų nuomonės.

Dauguma veikėjų stovo už konstitucijos pataisą suspendavimą. Tačiau buvo tokių, kurie sakė, kad seimo nutarimą lauzyti negalima (net, jeigu jisai priešingas valstybės įstatymams!).

Panašiai buvo argumentuojama ir svarstant garsiąją "konversiją." Kai kurie SLA veikėjai įrodinėdavo, kad reikia atsisveikinti su "narių valia"; kadangi dauguma nenori didesnių duoklių mokėti, tai seimas ne-

privalo konversijos priimti. Tiktai kada vienas po kito valstijų apdraudus departamentai pasta- tų Susivienijimui kone ultimatumą, tai konversija praėjo.

Ar reikia laukti, kad ir dabar taip atsitiktų?

Daugelis žmonių dar vis nenori skaitytis su tuo taktu, kad Susivienijimas yra valdžios kontroliuojama organizacija. Yra tam tikros įstatymų ribos, kurių jisai negali peržengti, jeigu nenori susilaukti nesmagumų. Jeigu SLA neužsiimtų apdraudus bizniui, tai būtų kitas dalykas.

SLAPTI STALINO-HITLERIO PLANAI

Žurnalo "The American Mercury" rugsėjo numeryje yra smulkiai aprašytos slaptos derybos, 1939-40 m., tarp sovietų Rusijos valdžios ir Vokietijos nacių dėl Europos pasidalinimo. Faktai yra paimti iš oficialių Vokietijos užsienio reikalų ministerijos dokumentų, kuriuos užtikio sąjungininkai ir dabar studijuoja Amerikos, Anglijos ir Prancūzijos mokslininkai. Jie bus atspausdinti kokiuose 25 tomuose.

Lietuviams ypač įdomu, kad Stalinas su Hitleriu derėjosi dėl Lietuvos ir kitų Pabaltijo tautų kailio.

Tuodu banditai pradžioje susitarė, kad sovietų Rusija gaus Suomiją, Estiją ir Latviją; o Lietuva paliks vokiečių "sferoje." Tai buvo slapta susitarimas, pasirašytas 1939 m. rugpjūčio 24 d. (nors datuotas rugpjūčio 23 d.).

Tačiau, kai Lenkija buvo užkariauta, Hitlerio užsienio reikalų ministeris Ribbentropas vėl nuyko į Maskvą ir pasirašė su Molotovu, rugsėjo 28 d., naują slaptą sutartį. Pagal šią sutartį lenkų Liublino ir Varšuvos sritis buvo perkeltos iš rusų sferos į vokiečių; bet už tai naciai atidavė Lietuvą bolševikams. Naciams buvo paliktas tik nedidelis sklypas Mariampolės apskrityje.

Žurnalo bendradarbis Neal Stanford rašo:

"Pats Stalinas nubrėžė šią naują sieną, kuri turėjo padaryti Rusiją ir Vokietiją kaimynais — vieni sako, kad jisai vartojo raudoną pašėlį, kiti — žalią."

Taigi yra istoriškas faktas, kad Lietuva virto "sovietiška," pasidėkojant Hitlerio malonei! Lietuviški bimbinkai apie tai tyli.

Stalinas dabar nori, kad tą Hitlerio dovaną patvirtintų Jungtinės Valstybės ir Anglija. Iki šiol jam nepasisekė to gauti. Bet kiekvienoje tarptautinėje konferencijoje jo atstovai vis kartojta reikalavimą, kad Lietuva, Latvija ir Estija būtų pripažintos sovietams...

Apie Kainų Kilimą Aukštyn

Praėjusią savaitę buvo daug kalbų apie reikmenų kainų kilimą aukštyn. Kalbėjo politikieriai, kalbėjo šeimiminkės ir statistikos duomenių rinkėjai. Tačiau nieko ypatingo nedaryta.

Vis gi rusena viltis. O ji rusena todėl, kad praėjusį sekmadienį jāvų kainos krito kiek žemyn penktą dieną paeiliui. Na, ir reikiama viltis: jeigu jāvų kainos krinta, tai gal ims kristi žemyn ir maisto reikmenų kainos — mėsos, sviesto, miltų, kiaušinių, vištienos.

Beje, šeštadienio pranešimai teigė, kad urmo rinkoje pirmą kartą keturių paskutiniųjų savaičių bėgiu kainos mėsos, sviesto, kiaušinių ir kai kurių kitų reikmenų šiek tiek nuslu- go.

Prezidentas Trumanas (kairėje), adm. H. Foskett ir gen. Wallace Graham išlipa iš kovos laivo "Missouri." Rio de Žaneiro konferencijon prezidentas Trumanas skrido lėktuvu, o atgal sugrįžo galingiausiu kovos laivu.

PRŪSŲ LIETUVA

Trys didieji Potsdamo konferencijoje 1945 metais padalino Rytprūsius tarp Lenkijos ir Rusijos: sritis į šiaurę nuo linijos Neukrug-Braunsberg - Galdapė atiteko rusų valdymui. Ši sritis — iš seno vadinama Prūsų Lietuva — turi apie 15,000 kv. km., anksčiau turėjo milijoną su viršum gyventojų (kurių Potsdamo konferencijos metu, manoma, buvo likę apie 30%) ir šiuos didesnius miestus: Karaliaučius, Tilžę, Isrutę, Gumbinę, Piliavą, Galdapę (visi miestai labai sunaikinti). Ši sritis rubėžiuojasi su Lietuva, Lenkija ir Baltijos jūra (su Rusija tiesioginės sienos neturi).

Ši sritis iš seno buvo apgyventa lietuvių giminės šakos prūsų. Senovės prūsai buvo darbiški gyvulių augintojų ir žemdirbių tauta, nepaprastai prisirišusi prie savo pagoniškos tikybos. 1234 metais prūsus pradėjo puli prisidengęs krikščionybės platinimu vokiečių riterių ordenas. Penkiosdešimt metų (1234—1283) prūsai kovojo su vokiečiais ir jų talkininkais, kol galutinai tapo vergai. Dar 16 šimtmečio pradžioje organizuoti prūsų likučiai parodydavo pasipriešinimą, bet jau 17 šimtmečyje dingo paskutiniai jų gyvybės ženklai.

1946 m. ordenas tapo Lenkijos karaliaus Kazimiero vasalas. 15 ir 16 šimtmečiais ordeno riteriai savo mistrais pradėjo rinkti vokiškus kunigaikščius. 1510 metais ordeno didžiųjų mistru tapo išrinktas Brandenburg kurfirštas Albrechtas, kuris 1525 metais priėmė Lietuvos tikėjimą, panaikino ordeno Prūsiją paskelbė pavaldima kunigaikštija. 1660 metais Brandenburg kunigaikštis galutinai nusikratė lenkų vasalystės. 1701 metais paskutinis didysis Brandenburg kurfirštas ir Prūsijos hercogas Pričkū III Karaliaučiuje vainikavosi pirmuoju Prūsijos karaliumi Pričkūm I-ju. Vėlesni Prūsijos karaliai tiek išplėtė ir sustiprino Prūsijos valstybę, kad tikroji prūsų žemė besudarė tik nedidelę dalį jos. Nuo 1823 iki 1877 metų vakarinė (lenkiškoji) ir rytinė (lietuviškoji) Prūsijos buvo sujungtos ir sudarė atskirą Prūsijos provinciją Prūsijos karalystėje. Gi nuo 1878 metų Rytprūsiai vėl padaryti atskira provincija. 1919 metais Versalio taikos konferencijoje Rytprūsiai lenkiškuoju koridoriumi tapo atskirti nuo Vokietijos. Jau tada kai kurie valstybių vyrai (Dmowski, Clemenceau) siūlė Rytprūsius panaikinti padalinant...

Kas atsitiko su užkariautais prūsais? Ordono karai su prūsais buvo labai žiaurūs. Ne tiek

prūsų atvertimas krikščionybėn buvo jų tikslas, kiek jų išnaikinimas ir jų žemių užvaldymas. Daug prūsų žuvo, likusieji pamazū persiėmė užkariautojų kalbą, papročius, tikybą. Užkariauvas prūsus ir įsitvirtinęs jų žemėse, ordenas puolė lietuvius, bet jo žemės taip pat dažnai buvo puolamos ir teriojamos lietuvių. 15 ir 16 šimtmečiais prūsų žemėse beliko maža gyventojų. Kai kurios sritys (Gallandija, Sudavija) virto pusty-nėmis. Į pastarąsias pats ordenas kvietė kolonistus iš Lenkijos; kol jos virto lenkišku Mozūrų kraštu. Plotas, dabar vadinamas Prūsų Lietuva, kuri laiką buvo visai neapgyventas, kitaip sakant, niekieno žemė.

Po Melno taikos 1422 metais, lietuvių nuolatiniams karams su kryžiuočiais apilus, šiuos plotus pradėjo vis labiau apgyventi lietuviai. Lietuvių emigracija įvairiomis progomis ėjo visą laiką ir nesustojė iki pat paskutinio laikų. 16-me ir 17-me šimtmečyje Prūsų Lietuvos gyventojai su mažomis išimtimis buvo lietuviai.

Gausingesnis vokiečių elementas atsiranda čia tik nuo 18-jo šimtmečio pradžios, po 1709—11 metų maro, kada apstūstėjusį kraštą pradėta kolonizuoti vokiečiais iš kitų kraštų.

Nuo 1886 metų lietuvių pradėti sistematiškai germanizuoti. Jiems atimtos mokyklos gimtąją kalbą, suvaržytos lietuviškos pamaldos bažnyčiose, įvesta spaudos cenzūra. Pagal pačių vokiečių statistiką iš 1937 metų 12-koje Prūsų Lietuvos apskritych randame dar 32.8% lietuvių, 1861 metų oficialioji statistika jų beranda 24.5%, 1890 metų — 19.1% ir 1910 metų — tik 14.5%. Bet tai yra oficialūs vokiečių statistikos duomenys, iš tikrųjų čia lietuvių nuošimtis buvo žymiai didesnis, ir jie nebuvo taip greit suvokietinti. Iki pat paskutinio laiko kai kuriuose rajonuose apie 70% gyventojų per 50 metų amžiaus tebekalbėjo ar bent suprato lietuviškai.

Atrodo, kad Potsdamo konferencijoje šis kraštas buvo atiduotas Rusijai kaip Lietuvos mandatari, nes patys rusai su šiuo kraštu nieko bendro neturi. Bet gavę šį kraštą, rusai dabar visomis priemonėmis stengiasi padaryti jį Rusijos dalimi, apie bet kokį prijungimą prie Lietuvos nėra nė kalbos. Visų pirma, SSSR aukščiausios tarybos nutarimu jis tapo pavaldintas Kaliningradskajai oblast — Kaliningrado apygarda, po to sekė ilgas šimtmečius buvusių lietuviškų vietų pavadinimų parštimas rusiškais. Karaliaučius tapo pavadinintas Kaliningrad,

Tilžė — Sovietsk, Gumbinė — Gusevsk, Stalupėnai — Krasnoznamenensk, Isrutė — Černiakovsk ir t. t. Į kraštą pradėta gabenti rusus kolonistus, kuriems teikiama visokeriopa parama. Yra aišku, kad šis pajūrio plotas stengiamasi kuo greičiausia padaryti rusišką, kad paskui tą patį galima būtų padaryti ir su apsuptomis iš visų pusių Baltijos valstybėmis.

Tuo tarpu Lietuvoje dar atsiranda žmonių, nesigėdinčių viešai šukauti, kad Stalinas sujungęs visas lietuvių žemes, kad lietuviai už tai jam turi būti dėkingi ir t. t. Stalino ir komunistų tikruosius siekimus Pabaltijje geriausia parodo jų darbai Prūsų Lietuvoje.

— J. J.
P. S. Šį straipsnį rašant daug pasinaudota Grigo Valančiaus knygyte "Lietuva ir Karaliaučiaus kraštas," Kircheim-Tech 1946.

SMULKIOS ŽINIOS IŠ VISUR

Ukrainiečiai kovoja prieš komunistus

FRANKFORT, Vokietija, r. 19 d. — Amerikos karo vadovybė patvirtė, kad nuo 15,000 iki 20,000 partizanų Ukrainoje veda kovą prieš bolševikus.

Partizanai yra gerai organizuoti ir pusėtinai ginkluoti, prieš Raudonąją Armiją jie kovoja mortarais, lengvomis kanuolėmis ir kulkosvaidžiais.

Amerikiečių zonon atbėgę ukrainiečiai pasakoja, kad birželio mėn. ėjo mūšiai Novy Sačz, Zakopane, Babia Gura ir Biala srity.

UKRAINIEČIUS RUSAI VEŽA PAJŪRIN

Atvykę partizanai pasakoja, kad sovietų valdžia tūkstančiais ukrainiečius gabena į šiaurės sritis, Baltijos jūros pakraštį ir kitur.

Partizanai galėjo veikti, kol gaudavo iš kaimiečių prieglaudą ir paramą, bet dabar jiems tenka bėgti, nes neturi maisto.

Partizanams vadovauja ukrainiečių gen. Banderą. Gen. Clay pareiškė, kad Deggendorfo stovykloj uždaryti ukrainiečiai nebus atiduoti rusams.

Tokijo gyventojai bėga nuo tvano

TOKIJO, Japonija, rugs. 19 d. — Pakilusios upės jau atnešė japonams milijoninius nuostolius, bet šiandien dar 50,000 gyventojų buvo priversti apiešti savo namus iš siaurinių sostinės sričių.

Japonai bandė sulaikyti vandeni, bet pasenusios užtvankos irai ir vanduo veržiasi į sostinę.

Prancūzai, italai nori biljono

WASHINGTON, D. C., rugs. 19 d. — Paaikšėjo, kad prancūzų ir italų valdžios ateinančiame pusmetyje nori gauti 1-100 milijonų dolerių paskolą Amerikoje.

Prancūzai prašo 700 milijonų dolerių paskolos įvairioms prekėms pirkti, o italai nori gauti 400 milijonų.

Britai dar turi 2,400 milijonų dolerių aukso atsargas, bet yra pagrindo manyti, kad ir jiems reikės duoti naują paskolą.

Sudegė Busas

Praėjusį šeštadienį užsidegė Chicago Surface Lines busas ties 5200 So. Cottage Grove ave. Buso aštuoni pasažieriai išsigelbėjo, o busas sudegė. Gaisras kilo, motormanų manymu, dėl sudegusio elektros laido.

TREMTIES GYVENIMO LITERATAI POSEDŽIAUJA

Liepos mėn. 12 d. Vakarų Vokietijoje, Augsburgio mieste susirinko tremtyje gyvenę lietuvių literatai. Jie visi yra susimėję ir Lietuvių Tremtinių Literatų Draugiją, kuri jau skaičiuoja 87 narius.

Zinoma, tai ne visi, yra ir tokių, kurie tai draugijai nepriklauso. Kitaip tariant, laukiamais gyvena. Tai draugijai priklauso visų politinių srovių literatai. Draugijos nariais gali būti tik tie, kurie bent vieną savo veikalą yra išleidę, ar šiaip literatūros darbe yra pasižymėję, kad ir periodinėje spaudoje yra ką nors savo kūrybos vertingo atspausdinę.

Šis suvažiavimas praėjo gerai nuotaikoje ir būta daug juoko. Mat, tų literatų tarpe yra gerų feljetonistų, satyrų, kurie prozaiką gyvenimą sugeba pakylėti į juokingas formas. Suvažiavusių tarpe būta jaunių ir senimų, kurių ir mastytojas Vydušas daug nuo rudžių, anot jo, nuo nacių kentėjęs ir turėjęs progų raudonuosius pažinti ir kaip dera dėl jų kaltės prarasti visą savo turtelį. Tiek džiaugiasi, kad išgelbėjo kai kuriuos savo raštus ir gyvas liko. Jo sveikata stipriai palaužta, bet 80 m. amžiaus senis Vydušas dar stipriai laikosi, o kas svarbiausia jo atmintis gerai veikia.

Štai rašo, paskaitas laiko. Čia literatų tarpe taip pat gražiai prabilo.

Tenka literatų garbei pasakyti, kad jie tremties gyvenime visi dirba, kuria. Vieni jų intensingai periodinėje spaudoje pasirodo, kiti atskirais savo veikalais skaitytoją atlaiko.

Zymiausias visų literatų darbas, tai storoka knyga visų bendromis pajėgomis išleista Tremties Metai. Ši knyga visą suvažiavimo buvo pasigėrėjimo ir džiaugsmo šaltinis. Yra dėlko pasidžiaugti ir sakysime pasididžiuoti, nes gyvenamose sąlygose toksai darbas veik išimtinai tik "vogėliams" gali išeiti.

Čia ir popierę knygai reikia visokiais keliais einant įsigyti, o dar ją sunkiau atspausdinti. Betgi visos klijūtos nugalėtos, darbas padarytas ir yra kuo džiaugtis.

Tenka pastebėti, kad lietuvių tremtinių draugija gana veikli ir žada ateityje taip pat gražiais savo darbais pasirodyti.

Jų kolegos žurnalistas paskutinių laikų bent kiek apsnūdo, jų draugija veikia nerodo jokių gyvybės ženklų, bet ir jie žada rugpjūčio mėnesyje susirinkti. Nors pavieniai žurnalistas taip pat uoliai periodinėje spaudoje dirba. Lygiai ir dailininkai organizuoti mažai veiklūs, betgi šiaip daugumoje jie dirba ir jau ne vieną savo darbų parodą čia tremties gyvenime yra suruošę.

Iš literatų šio suvažiavimo išeina graži iniciatyva įkurti pastovų Kultūros Fondą, kurio tikslas būtų visame ir visur remti kultūros darbą. Tenka spėti, kad Kultūros Fondas turės gerą pasisekimą ir apjungs visus lietuvių kultūros darbuotojus, kurie bet kur gyventų.

Čia Vakarų Vokietijoje gyvenę lietuvių tremtiniai jau jaučiasi, kad gyvena išsiskirstymo ženkle. Kūr vienas ar kitus likimas nublokš, dabar sunku net spėti, kad Kultūros Fondas turės gerą pasisekimą ir apjungs visus lietuvių kultūros darbuotojus, kurie bet kur gyventų.

Tenka spėti, kad mūsų nauja išsivija, nors ir laikinai, kitur išvykusi sugebės kas čia tremties gyvenime užsimota — įgyvendinti. Tais savo užsimojimais mūsų literatai savo veikimu plačiau ir giliau įsilyja į mūsų visos tautos kultūrinį darbą. O mūsų tautą tenka skaityti veik pusiarūpiškai po visą platųjį pasaulį. Tai labai svarbu, kad mūsų kolonijos svetur gyvenančios, būtų visos apjungtos bendru darbu, kuris pravers ne vien tik išsivijai, bet ir mūsų tėvynei.

Todėl šis mūsų literatų užsimojimas įkurti savo Kultūros Fondą yra sveikintinas ir visais požiūriais reikšmingas.

Tenka tik laukti Kultūros Fondo nuostatų ir geros darbo pradžios. Svarbiausia, kad Kultūros Fondas galėtų apimti visus lietuvių kultūros darbuotojus, nepaisant jų politinių įsitikinimų ar jų darbo krypties. Kultūros darbas plačia prasme gali apjungti visų pažiūrų lietuvių.

Šis mūsų rašytojų suvažiavimas taip pat nutarė išleisti į visą pasaulio literatus savo bendrą atsisveikinimą, kuriame būtų atpasakotos mūsų tautos ir valstybės gyvenimo sunkumai. Tenka spėti, kad toksai atsisveikinimas turės savo atgarsį.

VAIZDAS FLORIDOJE PO PRAUŽUSIO URAGANO.

intuityviai jaučia ateitį, tie žmonių sielų meistrai, inžinieriai visa tai gerai jaučia, todėl visi nenuostabu, kad štai ir lietuvių tremtiniai rašytojai budriai mūsų tautinės kultūros sargyboje stovį susimėję įkurti Kultūros Fondą, kuris ateityje labai pravers ir todėl visais požiūriais jisai yra reikšmingas.

Labai yra svarbu, kad visose mūsų išsivijos kolonijose Kultūros Fondo reikšmė ir prasmė būtų tinkamai suprasta.

Ne tik suprasta, bet kad tie sumanymai konkrečiai realizuotųsi.

Tenka spėti, kad mūsų nauja išsivija, nors ir laikinai, kitur išvykusi sugebės kas čia tremties gyvenime užsimota — įgyvendinti.

Tais savo užsimojimais mūsų literatai savo veikimu plačiau ir giliau įsilyja į mūsų visos tautos kultūrinį darbą. O mūsų tautą tenka skaityti veik pusiarūpiškai po visą platųjį pasaulį. Tai labai svarbu, kad mūsų kolonijos svetur gyvenančios, būtų visos apjungtos bendru darbu, kuris pravers ne vien tik išsivijai, bet ir mūsų tėvynei.

Todėl šis mūsų literatų užsimojimas įkurti savo Kultūros Fondą yra sveikintinas ir visais požiūriais reikšmingas.

Tenka tik laukti Kultūros Fondo nuostatų ir geros darbo pradžios.

Svarbiausia, kad Kultūros Fondas galėtų apimti visus lietuvių kultūros darbuotojus, nepaisant jų politinių įsitikinimų ar jų darbo krypties. Kultūros darbas plačia prasme gali apjungti visų pažiūrų lietuvių.

Šis mūsų rašytojų suvažiavimas taip pat nutarė išleisti į visą pasaulio literatus savo bendrą atsisveikinimą, kuriame būtų atpasakotos mūsų tautos ir valstybės gyvenimo sunkumai. Tenka spėti, kad toksai atsisveikinimas turės savo atgarsį.

Franklin D. Roosevelt Jr. Kalbėjo Chicagoj

Praėjusį šeštadienį Chicagoj kalbėjo Franklin D. Roosevelt Jr. Jisai argumentavo, kad bus tyčia palaiko aukštą kainas.

Rooseveltas sakė, kad republikonų kongresas parodė kraštutį, ką iš jo galima tikėtis. Senatoriaus Tafto patarimas dėl aukštų kainų esąs: valgykite mažiau.

"NAUJIENOS" — neišsiamas žinyno ir išminties šaltinis. Skaitykite jį ir kitus raginkite skaityti.

TRUPINĖLIAI

Rašo Šmakštas

ZMOGUS IR MAŠINA

Kažkas yra pasakęs, kad ratas yra didžiausias žmogaus išradimas. Rato išradimas iki šiol dar nepaseno ir neišeis iš mados. Ratas yra fizikos mokslo dėsnys, kurį galima viskam pritaikyti. Ratas juk suka mašiną, ratas rieda per žemę. Kad orlaivis galėtų skristi, jo propeleris taip pat sukasi ratu. Vadinasi, turi sukstis, kad būtų galima judėti. Juk ir žemė savo orbitoje sukasi.

Žmogus yra reikalinga mašina ir įrankiai dėl to, kad jis neturi dramblio jėgos ir neturi paukščio sparnų, kad būtų galima greitai nuskristi. Mašina gali atstoti ne tik žmogaus jėgą, bet ir tūkstančio dramblių. Pav., garvežys gali traukti ilgiausią traukinį su dideliu greitumu. Žmogus gali greičiau skristi orlaiviu, negu greičiausias paukštis.

Kas iš tikrųjų yra mašina? Mašina yra toks prietaisas, kurio pagalba galima išnaudoti jėgą ir greitį. Kai žmogus dar nežinojo rato vertės, jis vartojo paprastą rąstą, o kai išmoko pasigaminti geležį, vartojo lazda. Šis paprastas įrankis lazda žmogui daug padėjo. Su lazda jis galėjo ne tik savo priešui per galvą uždrožti, bet ir piramidės statyti, sunkius akmenis ritinti ir juos skaldyti. Primityvškas žmogus žinojo, kad akmenį yra lengviau ritinti, negu jį stumti arba raišyti. Žmogus žinojo, kad akmenį yra lengviau ritinti, negu jį stumti arba raišyti.

O šiandien žmogus jau nebe su lazda kitam žmogui per galvą tvояja, bet ir bimby iš orlaivio pasėja... Didelis orgresas! Bet ir pats žmogus yra savo rūšies "mašina", tiksliai galima, kad jie savo dvasios mechanizmo tobulinimu, mažiausiai rūpinasi.

"NAUJIENAS" SKAITO VISŲ SROVIŲ ŽMONES: DARBININKAI, BIZNIERIAI, PROFESIONALAI, DVASININKAI, VALSTYBININKAI, MOKSLININKAI, JIE ŽINO, KAD NAUJIENOS PADUODA TEISINGIAUSIAS ZINIAS IR GERIAUSIAS RASTUS.

Atviros Kojų Žaizdos Gali Būti Išgydytos
Kam kentėti ir nemiegoti per naktis jei jūs galite to išvengti. Pabandykite **BOROCYL OINTMENT**. Jis pagelbės daugeliui žmonių. **BOROCYL OINTMENT** pašalina skausmus, niežėjimą, deginimą ir pagelbės gijimui. Taipgi vartojamas nuo egzema, nudegimų ir kitų odos ligų. Kaina \$1.50, siųskite Money Orderį arba nuvykite į **BOROCYL CO., 1241 N. ASHLAND AVE. CHICAGO 22, ILLINOIS.**

PLANINGAS TAUPYMAS
MOKA GERUS DIVIDENDUS
Mūsų Bendrovė gelbsti tūkstantiems taupytojų sudaryt atgarsas — įsigyt nuosavus namus — naują automobilį — dėl apsaugos nuo netikėtų nelaimių. Jūsų taupiniai apdrausti iki \$5,000.00 per Federal Savings and Loan Insurance Corporation, PRADEK TAUPYTI DABAR...
MUTUAL FEDERAL SAVINGS and Loan Association
Chartered and Supervised by the United States Government
2202 W. CERMAK RD. CHICAGO 8, ILLINOIS
PHONE: VIRGINIA 7747

A. L. D. D. NARIAI
Phone VIRGINIA 6583
DR. S. BIEZIS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
2201 West 22nd Street
Valandos nuo 1—3 ir 7—8
Seredomis ir nedėl. uždaryta.
Subatomis nuo 1—3.
Rez. 3241 W. 66th Place
Phone REPUBLIC 7868

Ofiso Tel. VIRGINIA 0036
Rezidencijos telefonas BEVERLY 8244
DR. T. DUNDULIS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
4157 ARCHER AVENUE
Ofiso valandos: nuo 1—3 ir nuo 6—8:30 val. vak.
Trečiadieniais pagal sutartį.

A. Montvid, M. D.
West Town State Bank Bldg.
2400 WEST MADISON ST.
Val.: 1 iki 3 popiet.; 6 iki 8 vak.
Telefonas SEELEY 7330
Namų telefonas BRUNSWICK 0597

DR. STRIKOŲIS
Gydytojas ir Chirurgas
Ofisas 4645 SO. ASHLAND AVE.
Ofiso val.: nuo 2 iki 4 ir nuo 6 iki 8 val. išimant Seredoms, Subatomis ir Nedėl. uždaryta.
Ofiso tel. YARDS 4787
Namų tel. PROSPECT 1939

DR. C. Z. VEZEL'IS
DANTISTAS
4645 So. Ashland Ave.
art 47th Street
Telefonas YARDS 2246
Valandos: nuo 9 iki 8 val. vakaro
Seredoj pagal sutartį.

DR. BRUNO J. ZUBRICK'AS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
2403 West 63rd St.
VALANDOS: 2—4 popiet ir 7—9 vakaro, trečiadieniais ir sekmadieniais pagal sutartimą.
Telefonas HEMLOCK 7899
NAMŲ TEL. BEVERLY 10211

KITI LIETUVIAI DAKTARAI
DR. P. J. BARTKUS
2951 WEST 63rd STREET
Phone—Office: GROVEHILL 5677
Phone—Temp. Res. SEELEY 0434
—Jeigu neatsiliepiu, saukite VINCENNES 3906

OFISO VALANDOS: 2 iki 4 ir 6 iki 8 vakaro, išskiriant ketvirtadienius ir sekmadienius. Šeštadienį valandos: 2 iki 4 popiet tiktai.
DR. B. C. BRUZAS
DANTISTAS
VALANDOS: 10 iki 8.
Trečiadieniais tik susitarus.
4003 Archer Avenue
Truputį ir rytus nuo California
Tel. YARDS 7772

DR. PETER T. BRAZIS
PHYSICIAN AND SURGEON
6757 S. Western Ave.
CHICAGO, ILL.
Telefonai:
Ofisas HEMLOCK 5849
Rezidencija, HEMLOCK 324
OFISO VALANDOS:
Pirmad., Antrd., Ketvirtad. ir Penktad., 1:30—4; 7—9 vakaro
Treč. ir Šeštad. tiktai susitarus.

Grovehill 4020 (Ofiso ir Rezid.)
DR. A. J. JAVOIS
(JOVAISAS)
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
2423 W. Marquette Rd.
Kasdien nuo 2 iki 4 p.p. ir 7 iki 9 v.
(Trečiadienį pagal sutartį)

DR. A. JENKINS
PHYSICIAN AND SURGEON
(Lietuvis Gydytojas)
2500 WEST 63rd STREET
Ofiso Valandos: kasdien nuo 2-4 p.p. ir 7:30-9 vak. Šeštad. nuo 2-4 p.p. Trečiad. ir sekm. uždaryta.
Ofiso Tel.: PROSPECT 3838
Res. Tel.: VIRGINIA 2421

Dr. J. W. Kadzewick
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
2421 WEST 63rd STREET
VALANDOS: Susitarus 1:00 iki 4:00 ir 7:00 iki 9:00 vakaro, išskiriant Trečiadienį ir Šeštadienį vakarus.
Ofiso Tel. GROVEHILL 5213
Rezidencijos Tel. HILLTOP 2626

Ofiso ir Namų Tel. GROVEHILL 1800
DR. WALTER J. KIRSTUK
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
(Lietuvis Gydytojas)
3925 W. 59th St.
(Prie Pulsaki Road)
VALANDOS: 2—4 popiet, 6:30—8:30 vakarais. Trečiadienį pagal sutartį.

Dr. Emily V. Krukas
GYDYTOJA IR CHIRURGĖ
4146 Archer Avenue
Ofiso Tel. LAFAYETTE 3210
Res. Tel. REPUBLIC 0054
Jeigu neatsiliepiu — sauk KEDZIE 2868
VALANDOS:
Kasdien nuo 1 iki 3 val. popiet ir nuo 6 iki 9 val. vakarais. Trečiadienio vakarais ir sekmadieniais pagal susitarimą.

DR. J. MOCKUS
DANTISTAS
7550 So. Halsted St.
Tel. HUDSON 2096
OFISO VALANDOS:
9:30—12, 2—5, 6:30—8
Trečiadienį uždaryta

Daktarai Žilvičiai
GYDYTOJAS IR DANTISTAS
3246 S. Halsted St.
Telefonas CALUMET 7358

KITATAUČIAI DAKTARAI
Dr. Charles Segal
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
4729 S. Ashland Ave.
(2-ros lubos)
Ofiso Telefonas YARDS 0554
Jei neatsiliepiu šaukite — Res. Tel.: MIDWAY 2880
OFISO VALANDOS:
Nuo 10 iki 12 val. ryto, nuo 2 iki 4 val. popiet, ir nuo 7 iki 8:30 v. vak. Sekmad. nuo 10 val. iki 12 dieną.

AKIŲ SPECIALISTAI
Telefonas LAFAYETTE 0848
Dr. M. D. Sachnoff
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
SPECIALIZUJASI AKIŲ, AUSŲ, NOSIES IR GERKLES LIGOSE
4204 Archer Ave.
VALANDOS: 2—4 ir 6—8 vakaro.
Trečiadieniais tik susitarus.
EGZAMINUOJA AKIS IR AKINIUS PRITAIKO

DR. VAITUSH, OPT.
LIETUVIS

Mano 28 metų praktikas
jūsų garantavimas
Palengvina akių lėmpimą, kuris esti priežastis galvos skaudėjimo, svajimo arba apstėmimo, nervotumo, skaudamų akių karščių, atitaiso trumparegystę ir tolyregystę. Prirengia teisingai akinus. Visuose atsitikimuose egzaminavimas daromas su elektra, parodančia mažiausias klaidas. Speciali atida atkreipiama į mokyklos vaikus. Atitaisome akių color blind. VALANDOS: nuo 10 ryto iki 8 vak. Seredomis uždaryta, o Nedėlioį pagal sutartį.
Daugely atsitikimų akys atitaisomos be akinų. Kainos pigiau kaip pirmiau.

Dr. G. SERNER
LIETUVIS AKIŲ GYDYTOJAS
25 metų patyrimas
Tel. YARDS 1829
Pritaiko Akinius Kreivias Akis Ištaišo Otisas ir Akinų Dirttuvę 3401 SO. HALSTED STREET kampas 34th St.
Valandos nuo 10 iki 4, nuo 6 iki 8 Nedėlioį pagal sutartį.

NUO UZSISENEJUSIU, ATVIKŲ SKAUDŽIŲ ŽAIZDŲ IR ODOŠ LIGŲ
Tie, kurie kenčia nuo SENU, ATVIKŲ IR SKAUDŽIŲ ŽAIZDŲ, jie negali ramiai sedėti ir naktimis miegoti, nes jų užsienėjusios žaizdos nešėti ir skauda. Kad pašalinti tą niežėjimą ir skaudėjimą senų atviurų ir skaudžių žaizdų, uždekte LEGULO Ointment. Jų gydymas opatybės palengvina jūsų skaudėjimą ir galėsite ramiai miegoti naktį. Vartokite jas taipgi nuo skaudžių nudegimų. Jos taipgi pašalina niežėjimą ligos vadinamos PSORIASIS. Taipgi pašalina perstėjimą ligos vadinamos ATHLETE'S FOOT, sustabdo džiūvimą odos ir perplyšimą tarpinių. Jos yra tinkamos vartoti nuo džiūstančios ir suskibusios odos. Jos yra geros gyduotės nuo visų išviršlinio odos ligų. LEGULO Ointment suteiks jums pagalbą nuo nuvargusių, perstamų ir niežiančių kojų. Legulo Ointment yra paruoštas po \$1.25 ir \$3.50. Atsiųskite Money Orderį LEGULO, Dept. J 4847 W. 14th Street CICERO 50, ILL.

SOPHIE BARCUS
RYTINĖ RADIO VALANDA
— IS STOTIES — W.G.E.S.
Kasdien nuo 8:45 val. ryto iki 9:15 val. ryto. Subatomis nuo 8:30 iki 9:15 val. ryto. Pirmadieniais taipgi 7:00 val. vakare. Išgirskite vėliausias žinias muziką ir kitus įdomius pranešimus.

DR. J. W. Kadzewick
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
2421 WEST 63rd STREET
VALANDOS: Susitarus 1:00 iki 4:00 ir 7:00 iki 9:00 vakaro, išskiriant Trečiadienį ir Šeštadienį vakarus.
Ofiso Tel. GROVEHILL 5213
Rezidencijos Tel. HILLTOP 2626

DR. WALTER J. KIRSTUK
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
(Lietuvis Gydytojas)
3925 W. 59th St.
(Prie Pulsaki Road)
VALANDOS: 2—4 popiet, 6:30—8:30 vakarais. Trečiadienį pagal sutartį.

DR. Emily V. Krukas
GYDYTOJA IR CHIRURGĖ
4146 Archer Avenue
Ofiso Tel. LAFAYETTE 3210
Res. Tel. REPUBLIC 0054
Jeigu neatsiliepiu — sauk KEDZIE 2868
VALANDOS:
Kasdien nuo 1 iki 3 val. popiet ir nuo 6 iki 9 val. vakarais. Trečiadienio vakarais ir sekmadieniais pagal susitarimą.

EXTRA! EXTRA!
Pernainytas vėrdas ir adresas.
MONARCH LIQUOR
Lietuviškas Zydukas
Nathan 3529 S. HALSTED ST.
Kanter Phone YARDS 6054

ST. LOUIS BATH HOUSE CORP.
Russian, Tub Bath & Swimming Pool
ELECTRIC MASSAGES
Viskas permodeliuota, švaru. Geriausia vieta jūsų sveikatai. Moterų diena trečiadieniais. Puikus patarnavimas. Vyrams 6 dienos: Pirmadienį, antradienį, ketvirtadienį, penktadienį, šeštadienį ir sekmadienį. Visokis užkandžiai.
3516 W. Roosevelt Rd.
CHICAGO 24, ILL.
SACramento 9204

TAUPYKITE LIETUVIŲ IŠTAIGOJ
Gausite iki 3% nuosimėčių ant savo taupomų pinigų (current rate).
VISŲ INDELIŲ YRA APDRAUSTI IKI \$5,000.00.
Tolimesni Amerikos Lietuviai siųskite taupymui pinigus per pašta, mes ūmai ir teisingai pakvituosime.
MUSŲ TURTAS SIEKIA ARTI \$2,000,000.00
Chicago Savings and Loan Association
JOHN PAKEL, Pres.
6234 So. Western Ave. Chicago 36, Illinois

Hair-Breadth Harry
THE STORY THIS FAR
HYPNOTIZED HARRY
JILTS BELINDA AND AS
THE MAD SURGEON'S
GATSPAW LURES PROF
RUNDIT AND "HERCULES"
SMITH TO PERIL HALL
WHERE NOW FRANKULA
PREPARES TO MERGE
RUNDIT'S BRAIN INTO A
SMITH'S BODY INTO A
SUPER BEING! MEAN
WHILE, REJECTED AND
HUMILIATED, BELINDA
AGREES TO ELOPE WITH
RUDOLPH RASSENDALE!

BEGINNING THE NEXT SPASM... PART III
"THE MASTER WISHES TO SEE YOU PROFESSOR-AT ONCE!"
"HARRY, MY BOY!! LOOK AT ME!!"
"AT ONCE, PROFESSOR!"
"WHAT HAS THIS MADMAN DONE TO YOU? THE FIEND!!"
"I SAID 'AT ONCE' PROFESSOR!"
"YOU SEE, MY DEAR PROFESSOR—HARRY IS MY DEVOTED VASSAL! WUOF HYEN HYEN!"
"ALAS! IS HARRY DOOMED TO BE THUS FOREVER!"

LAIŠKAS IŠ LIETUVOS

(Atsargumo sumetimais ne laiško rašytojo, ne gavėjo vardai neskelbiami. — Red.)

Mielas Prieteliai!
Iki šiol neturėjau jokių žinių iš Panemunės. Bet dabar gavau iš eilės bent keturis laiškus, kurie aprašo gyvenimą "anapus". Baisus tai gyvenimas: žudymai, išvežimai vyksta pilnu tempu. Jurgis rašo, jei toliau taip vyks, tai mūsų tautos likimas liūdnas. Štai kelias žinučių:

A. gavo 10 metų katorgos ir sėdi tuo tarpu Vilniaus išskirtystymo lageryje. B. nuo 1945 metų sėdi kalėjime ir atrodo neišaiškias, nes jau visai silpnas. C. vedė kožkokį mergaitę iš džiovininkų sanatorijos. Jis grįžo iš kalėjimo ir turėjo gulti į sanatoriją. D. slapstosi ir negyvena Kaune. E. žuvo. F. ištremtas į Sibirą. Aš pats tar-

nauju miškų departamente, o viršininkas drg. Mirtis... Ką jie sako, kad vyksta atstatymas, netikėkite. Pats gyvenimas yra baisus. Kraujas liejasi upeliais, o ešelonas paskui ešeloną vyksta vis Sibiran....

.....Geriau į Lietuvą nerašykite ir nesiųskite pagalbos, nes nėra prasmės. Jokių būdu negalvokite apie grįžimą Lietuvon. Tą pasakykite ir kitiems. Man nerašykite. Niekas teneagalvoja apie grįžimą į Lenkiją, nes jei karo nebus — jos likimas toks pats...."

Laiškai rašyti gegužės mėn. Toliau duoda žinių apie Kauno miestą, kuris yra smarkiai sunaikintas ne karo, bet atvykusių rusų. Kaune jau siaučia badas, o Rusijos visiška bado katastrofa. Jurgis kur randasi — sunku ir pasakyti. Rašo iš įvairių vietų.
Laukiu Jūsų atsakymo.

Jungtinių Valstijų 351-amo pulko kariai su tanku neleidžia 2,000 jugoslavų kareivių peržengti Morgano liniją Trieste srityje.

CHICAGOS IR APYLINKĖS ŽINIOS

Reikalauja Specialios Kongreso Sesijos

Americans for Democratic Action organizacijos direktorių taryba turėjo praėjusį šeštadienį posėdį Chicagoje, Congress viešbuty.

Šitai grupei priklauso ponios Rooseveltienė, Leon Henderson, Paul Porter, Franklin D. Roosevelt Jr. ir daug kitų žymių amerikonių.

Americans for Democratic Action taryba kreipėsi į prezidentą Trumaną raginimu susaukti specialią J. V. kongreso sesiją naminių ir užsienio reikalų interesuose.

Jos pareiškimas užgria valstybės sekretoriaus Marshallo planą Europos rekonstrukcijai.

Taryba siūlo programą J. V. naminiuose reikaluose: įsteigti ekonominio derinimo administraciją, pradėti tvarkų kainų mažinimą, sugrąžinti racionavimą, palaikyti aukštą produkciją krašte ir ją kelti, pašalinti sutrukdytus pramonėje, kur reikia, net valdžios įsmaišymu, atsteigti taksus dideliems pelnams.

A.D.F. Ir C.I.O. Varys Kampaniją Už Kooperatyvus

Šią savaitę Amerikos Darbo Federacijos ir C.I.O. pareigūnai laikys keletą mitingų. Juose bus parduodamos kooperatyvo prekių žemomis kainomis. Darbininkai unijai nariai bus raginami remti kooperatyvus.

Unijistai reiškia nuomonę, kad rėmimas kooperatyvų ir jų krautvių gali padėti aukštas kainas kovoti.

Republikonai Pešai Dėl Darbų

SPRINGFIELD, Ill. — Nesenai William G. Stratton paskelbė, kad ateinančiose nominacijose jįsai status savo kandidatūrai, republikonų partijos sąrašu, į Illinois valstijos sekretorių.

Praėjusį šeštadienį, rugsėjo 20-tą, Richard Yates Rowe, dabartinis valstijos išdininkas, paskelbė, kad ir jis status savo kandidatūrai, nominacijai republikonų partijos sąrašu, tai pačiai sekretoriaus vietai, kaip ir Stratton.

Tai gi numatoma itin aštrios valstijos republikonų tarysės dėl nominacijos, ba abu, ir Stratton ir Rowe, turi draugų ir politiniuose republikonų raliuose vadina svarbų vaidmenį.

Toj pačioj nelaimėje žuvo Richard Padula brolis Fred, kuris vestuvėms buvo parinktas kaip pirmas pajuonis, ir Joseph

18 Kolonijos Gyventojų Dėmesiui

Mes tikimės, kad tamstos padėsitė išvystyti 1947-48 metų Saugumo Programą nuo pat pradžios, dalyvaudami tuo reikalu mitingų rugsėjo 23 dieną 8 valandą vakare Dvorak Parko Field House patalpose, 1119 W. Cullerton street, prie Cermak road ir 18 gatvės karų linijos.

Jeigu tamstos matote reikalingą sujudinti apylinkę saugumu, tai prašomi atsilankyti ir atsivesti draugus, o paskui supažinti kitus su esama problema.

Jeigu turite idėjų, sumanymų ir patarimų, šiuo klausimu, jie yra pageidaujami.

Dabar atoslogos pasibaigė, visi sugrįžo į darbą. Reikia ir saugumo darbas dirbti ir saugumas palaikyti apylinkėje.

Kvietimą pasirašė pol. kapitonas Kyran Phelan, Joseph G. Kohout, Benson M. Jewell.

Svarstys Sales Taksų Chicagai Klausimą

Illinois legislatura leido Chicagos miestui uždėti 1/2 cento sales (pardavimo) taksų.

Mėras Kennelly kelias atvejais pareiškė, kad jis esąs priešingas šitiems taksams. Tačiau miestui pinigai reikalingi ir sales taksų klausimas bus svarstomas rytoj, rugsėjo 23 dieną, miesto tarybos posėdy.

Uždėjimą šių taksų turi piličiai užgirti balsavimu. Jeigu jįsai praeitų, tai numatoma, kad duotų Chicagai \$15,000,000 pajamų per metus.

Prisiruošimas Vestuvėms Liūdnai Pasibaigė

Richard Padula, 1728 Ohio st., ir p-lė Ton Stramaglia ruošėsi vestuvėms. Praėjusį penktadienį merginos tėvų namuose, 665 N. Carpenter st., įvyko vedybų ceremonijos pratybos.

Po to jaunasis ir keletas jo draugų išvyko pabaliovoti — pauzti paskutinį kartą prieš jam apsišvedant. Grupė aplankė ir vieną ir kitą užėgą.

Šeštadienio rytą Toni Stramaglia gavo policijos pranešimą, kad jos sužadėtinis yra sunkiai sužeistas automobilio nelaimėje ir apdegintu veidu guli Cook kauntės ligoninėje.

Vėliau kitas pranešimas gauta, kad jis jau mirė.

Toj pačioj nelaimėje žuvo Richard Padula brolis Fred, kuris vestuvėms buvo parinktas kaip pirmas pajuonis, ir Joseph

CLASSIFIED ADVT.

REAL ESTATE—FOR SALE
Namai žemė—Pardavimui
PERKAM, parduodam NAMUS
biznius, lotus, farmas ir mainome
kas ką turite. Apdraudžiamė nuo
gaisro ir visokių nelaimių. Nuo
naujų metų (1946) išėjo naujas įs-
tatomas, kad automobilis būtina
reikia apdrausti. Pašaukite mus, o
mes Tamstai pataršausime visuose
reikaluose.
PAUL M. SMITH & CO.,
6247 SO. KEDZIE AVENUE
Telefonas HEMlock 0680.
arba GH0vehill 6343.

PARDAVIMUI 5 KAMBARIU
mūrinė rezidencija, mūriniai užpa-
kaliniai porčiai 8x18 didžio, beveik
nauja, 5320 S. Nashville Ave.

8137 ANTHONY, MODERNIŠKAS
3 flatų mūrinis, 6 kambarių, geriausi-
am stovyje. Kaina prieinama.

DES PLAINES, 2 FLATŲ PO 5
kambarius duplex namas. Parsidu-
oda už \$9,500. 1712 Orchard Street.

6 FLATŲ MURINIS NAMAS.
Beismet, krautuvė pirmame aukšte.
Rendos \$171.00 mėnesiui. Kaina
\$16,500. 1840 S. Kedzie Ave. Kreip-
tis: 135th ir Archer, Lemont, Ill.

REPAIRS—IN GENERAL
Ivairūs Pataisymai

LIETUVIAI —
Gal Jūs Radio Serga?
Mes turime techniška žinojimą,
irankius ir patyrimą, kad padaryti
jūsų radio geriausia. Visas mūsų
darbas garantuotas.
BRIDGEPORT RADIO
& APPLIANCE SHOP
736 W. 35th St.
LAFAYETTE 3858

Taisome Visokius
REFRIGERATORIUS

Greitai — Prieinamai — Garantija
Taipgi
Mūsų radio patarnavimo skyrius yra
irengtas taip, kad galima pataisyti
bile kokį radio.
Tubas ištiriame dykai — Atneškite
Kreipkitės arba telefonuokite
mums šiandien

A. C. NOVAK & SONS
3428 WEST 63rd STREET
Tel. HEMLOCK 3352
CHICAGO 29, ILL.

Scaffa 20 metų.
Be to, ligoninėje yra du žu-
vusiųjų draugai, Casimir Za-
charski ir Eugene Chiostrri. Jų
padėtis buvo kritiška ir atro-
dė, kad vargiai jie bešiks gy-
vi.

Jiems važiuojant namo po pa-
silinksminimo, jų mašina susi-
daužė su troku ir užsidedė.

TRUPINĖLIAI

Rašo Šmakštas
ANGLAI RUSAMS
PADARĖ GEDĄ

Iš šalies žiūrint atrodo, kad
Anglijos imperializmas mažėja,
o Rusijos — auga. Anglija grą-
žindama Indijai nepriklausomy-
bę, Rusijai padarė gėdą. Bol-
ševikai vis kaukdam, kad An-
glija esanti imperialistinė ša-
lis, kad ji laiko pavergusi In-
diją, kad ji yra šokičia ir ki-
tokia. Indija laisva, bet bolše-
vikai nesidžiaugia jos laisve.
Laisvės jie nepakenčia. Jie la-
bia džiaugiasi, kad Indijos žmo-
nės vieni kitus žudo dėl reli-
ginių ir politinių skirtumų. Ma-
garijoms jie sako, kad tas žu-
dynes sukurstė patys anglai,
kad galėtų parodyti pasauliui
kaip be britų valdžios pagalbos
patys indusai nemoka sugyventi.

Aišku kaip naktį, kad tik-
tai vieni bolševikai moka "lais-
vinti" tautas. Kur bolševikai
tautas "išlaisvino", tenai vieš-
patauja "ramybė", "laisvė" ir
"demokratija" (žinoma, ramu
kaip kapinėse).

"NAUJIENAS" SKAITO VISU
SROVIŲ ŽMONES: DARB-
NINKAI, BIZNIERIAI, PRO-
FESIONALIAI, DVASININKAI,
VALSTYBININKAI, MOKSLI-
NINKAI.

HELP WANTED—MALE
Reikia Darbininkų
JANITORS
NEEDED
Hours
11:00 P.M. — 7:30 A.M.
Work in comfort in a modern
plant where the pay is good.

WESTERN
ELECTRIC
5555 ARCHER AVE.

REIKIA BUSHELMENŲ
patyrusių prie pataisymų. Aukš-
čiausia alga. Nuolat darbas.
Pasimatykite su Mr. Alschuler

J. B. SIMPSON, INC.
831 W. Adams St.

BUS- BERNIUKŲ
I VALGOMĄ KAMBARĮ IR
KAFATERIJĄ
NEREIKIA DIRBTI
SEKMDIENIAIS
DUODAMAS VALGIS
IR UNIFORMOS

HARDING'S
68 W. MADISON ST.

REIKIA PORTERIŲ
ELEVATORIO OPERUOTOJŲ
SARGŲ
NAKTIŲ DŽENTORIŲ
Gera proga tinkantiems vyrams

\$56.95
už 58 valandas per savaitę.
Nuolat darbas. Tik blaiviu,
atsakančių vyrų reikia.
Turi būti jaunesni, negu 50 metų.

Excel Auto Radiator
320 EAST 21st STREET

DŽENTORIŲ
Jaunesnių 45 metų amžiaus
Nuolat darbas
6 dienos i savaitę
Atsišaukit pirmadienį iki šeštadienio
nuo 8 ryto iki 5 popiet

EMPLOYMENT OFFICE — MEN
230 W. Washington Street

ILLINOIS BELL
TELEPHONE CO.

LAYEROUT
ARC WELDERIŲ IR
PAGELBININKŲ
Prie pilno pleitų darbo.
5 dienas i savaitę, 47½ valandas.
SHEET METAL & CONVEYOR CO
1804 S. Kilbourn, Lawndale 4172.

REIKIA VYRŲ NUOLATINIM
darbui prie corrugated bakų išdir-
bystvės Atlantic Box Co., 2007 So.
Marshall Blvd. Tel. Bishop 1900.

REIKIA KARPENTERIŲ — (uni-
jistų). Darbas viduje. Richard A.
Ballenger Co., 3150 Southport Ave.
Lincoln 0771. Vak. South Shore 4697

REIKIA VYRŲ APVALYVIMUI LI-
goninėj. Valandos nuo 4 popiet iki
12 naktį. Gera alga, nuolat darbas.
Kambarys ir valgis, jei reikalaukite.
Pasimatykite su Mrs. Stewart
Personnel Department
Mercy Hospital, 2537 Prairie Ave.

REIKALINGAS ŽMOGUS dirbti
prie namų. Gera mokeskis, gyveni-
mas vietoje. 3465 S. Morgan St.

JAUNŲ VYRŲ, 18-22 METŲ, prie
paprasto metalo darbo. Proga iš-
mokti ir dirbti kaip amatininkas.
90c i valandą pradžioje. Samuel L.
Dinkelspiel, 1040 N. Paulina St.

HOUSEMEN
I VIEŠUTI. MALONI DARBO
aplinka, 44 valandos per savaitę.
Laikas ir pusė virš 40 valandų.
Apmokamos atostogos
1414 EAST 59th STREET

BUSINESS CHANCES
Biznio Progos
TAVERNA PARDAVIMUI. GY-
venimui kambariai, partneriai ne-
besutinka. Nupirkite už gerą pa-
sulyką. 2038 So. Halsted St.

REMKITE TUOS, KURIE
GARSINASI
"NAUJIENOSE"

HELP WANTED—FEMALE
Darbininkų Reikia
MOTOROLA
Geriausia Radio
vieta visame mieste
turi darbus
Television Dept.
dėl
WIRERS
SOLDERERS
ASSEMBLERS

PRADŽIOJE ALGA 95c. PER VAL.
ir automatiskas padauginimas iki

\$1.16
MOTOROLA
4545 WEST AUGUSTA BLVD.

Merginos - Moterys ALDENS

Turi
GERUS PILNO LAIKO
DARBUS
PATYRIMAS NEREIKALINGAS
UŽDIRBSITE KOL MOKYSITĖS
OFISO IR LENGVAS DIRB-
TUVĖS DARBAS
GERA ALGA
20% DARBDAVIU NUOLAIDŲ
DYKAI APDRAUDA
DAUG KITOKIOS NAUDOS
TAIPGI DARBAI DALI-
NAM LAIKUI
nuo 5 popiet iki 9 vakaro
DEL HIGH SCHOOL STUDENTŲ
AMŽIAUS 16 AR SENESNIŲ
Klauskite Miss Ross

ALDENS
511 S. PAULINA

Paranku prie visokių transportacijų

SKALBEJŲ (DIENOMIS)
NAKTIŲ VALYTOJŲ
NEREIKIA DIRBTI
SEKMDIENIAIS
Valgis ir uniformos parupintos.
MALONUS DARBAS.

HARDING'S
68 W. Madison St.

MOTERŲ IR VYRŲ
patyrusių prie
SIUVAMŲ MAŠINŲ OPERATORIŲ
Rankoviu skylių išsiuvinėtojų
Guziku skylių dirbėjų
Kiešinių dirbėjų
Welt Tacklers

RANKOMIS SIUVEJŲ
NUPROSYTOJŲ
Apmokamos šventės ir atostogos.
Puikios algos. Patogus darbas, švie-
šis, orinis, moderniški darbo kam-
bariai. Atsišaukite šiandien klauskit
Mr. Alschuler

J. B. SIMPSON, INC.
831 W. Adams St.

REIKIA MERGINŲ, PATYRIMAS
nebutinas. Lengvas assembly dar-
bas. Gera proga. Minute Mop Co.,
17 East 23rd Street

SCHOOL GIRL FOR OFFICE
Full or part time. Experience not
necessary. Will teach. 5 days.
Wonderful opportunity.
MIRACLE PRODUCTS
3153 West Ogden Ave.
or call NEVada 1931.

REIKIA MOTERS NAMU ruošai,
nuo 30 iki 40 metų amžiaus. Buti
vietoje. Aukščiausia alga.
AMBAsador 0623

STENOGRAFIŲ
PAGEIDAUJAMA PATYRUSIŲ.
Bet mes išmokyšime, jei tik moka
imti diktaciją, 5 dienos i savaitę.
Maloni aplinka, Žingedus darbas.
STANFORD - WILLIAMS CO.
700 So. Kilbourn
-2-ros lūbos pietinėj pusėj.

SIUVAMŲ MAŠINŲ OPERUOTOJŲ
Jaunų merginų siūti upholstery
aukleklus. Mes išmokyšime prade-
dantis dirbti. GERA ALGA PRA-
DŽIOJE.
S. KARPEN & BROS.
636 W. Cermak Rd.

TO RENT—WANTED
Ieško Renduoti

ELEKTROS KONTRAKTORIUS
ir jo žmona norėtų renduoti 2 arba
5 kambarių apartamentą South West
miesto dalyje. Šaukite:
GROVEHILL 2835

LAIŠKAI IŠ ANGLIJOS

Laiškus gavo Jonas Ascilla,
4708 W. 12th Place,
Cicero 50, Ill.

Brangūs Dėdė!
Sveikinam Jumis ir linkim
viso geriausio. Kaip rašėm lai-
ške, tai jau dabar atvažiuoju
į Angliją šio mėnesio 2 dieną.

Apsistojom pereinamoje sto-
vykloje, kuri randasi nuo Lon-
dono į šiaurę apie 170 kilometrų.
Čia gal teks išbūti apie mė-
nesį laiko. Iš čionai skirsto
darbus ir atliekama kiti for-
malumai, kaip pav., išduodami
pasai ir kita. Čia registracija
vyksta iš eilės, tai mudviem
reikės dar už kokios savaitės
ar vėliau registruotis dėl dar-
bo.

Darbus yra pasiūlomas šis:
į kasyklas, metalo liejyklas,
pas ūkininką farmose ir pan.
Buvom galvoję pas ūkininką,
bet sakoma, jei kada 2-4 val.
lyja, tai tuomet nedirbama ir
už tą valandą nemokama. Sa-
vaitėje gal lyti 2-3 dienas, tai
tuomet nieko neuzdirbsi.

Žiūrėsime, kaip nusidės toliau;
gal bus geriau kur nors fabri-
ke.

Kelionė pavyko gana gerai.
Laive ir čia visur tvarka, šva-
ra bei priežiūra gera.

Anglai yra simpatiški bei ma-
lonūs.

Daugiau nieko naujo: trumpai
dar gyvenam, kitą kartą
parašysim daugiau.

Kitas laiškas
Mielas Dėdė!
Sveikinam Jumis ir dėkojam
už laišką. Parašysim apie sa-
vo naują gyvenimą.

Kaip rašėm, tai į fabrikus
nebuvo galima papulti. Tik la-
bai maža dalelė kas ten pa-
puolė. Matomai fabrikuose dir-
ba savi žmonės, o jiems dau-
giausia trūksta darbininkų į
ūkius. Na, tai ir mudu ten pa-
puolėm. Iš tos stovyklos atva-
žiuojam į miestelį Heaford nuo
Boston 17 myl. Graži vieta, gy-
venam apie 1500 asm. Į darbą
vežiuoja automobiliais, o kam-
arčiau, tai išdavė dviračius.
Savaitėje reikia dirbti 48 val.
— šeštadienį iki piet. Atlygi-
nimą moka savaitėi 4 svarus,
ir kai iš jų atskaitoma už ma-
stą, butą ir kita, tai į rankas
gaunam po 2½ svaro. Mums
moka darbo miniserija, o ūki-
ninkai atskaito su ministerija.

Jeigu dėl lietaus nevažiuoja-
ma į darbą, tai jokių atskai-
tymų nėra. Ar tu dirbi ar ne-
dirbi, bet tokį atlyginimą nu-
statytą 4 sv. gauni. Be to, duo-
da lovai paklojimą.

Mieste ir ūkininkai anglai

gana yra malonūs bei simpa-
tiški žmonės. Darbas nėra la-
bai sunkus, nes viską dirba ma-
šinom. Išdirbom jau 2 savai-
tes. Bendrai paėmus, jau žmo-
niškesnis gyvenimas ne kaip
Vokietijoje. Čia dirbsim, tai ir
turėsime, o Vokietijoje tai vel-
tai laikas ejo.

Dar Vokietijoje buvo sudaro-
ma sutartis metams, o po me-
tų bus galima pasirinkti kur,
nor ir koks patinka darbas. Ne-
lygu ūkininkas—fabrikui. Žiu-
būtį kokiam fabrike ir kokį dar-
bą gali gauti dirbt. Gal pas ūki-
ninką bus geriau, negu fabri-
ke, o kitam fabrike bus ger-
iau, negu pas ūkininką. Čia
nenustojam vilties. Buvo mato-
mai tik gandai: jei lyja ir ne-
dirbi, tai nemoka. O pasirodo,
kad netiesia.

Gyvenam po 12 žmonių me-
diniuose barakuose. Bendrai
esam patenkinti ir niekur ne-
vaprusim, jei tik sveikatoje
nesuklupsim. O kol kas, Dievui
dėkui, esam ir jaučiamės svei-
ki, bet šiandien sveikas, o ryt
nesveikas, ir niekas nežino ry-
tojaus.

Jūs klausiate kaip su Vytu-
ku? Mes, kai rašėm Jums laišką,
tai jo tikro, kitaip sakant
pilno, adreso neturėjom, kuriuo
būtų galima iš užsienio para-
šyti laišką; tik mes turėjom
nepilną adresą, kuriuo Vokieti-
joje buvo galima susirašinėti.
Bet mes Vytukui davėm Jūsų
ir visų kitų dėdžių ir mergai-
čių adresus. Prieš mūsų išva-
žiuojimą į Angliją nuo jo gau-
nam laišką, kad jis išvažiuoja
į Angliją. Prieš tai mes neži-
nojom, kad jis išvažiuos, nes
tai skubiai padaryta. Jis rašė,
kad iš Anglijos parašys laišką,
o mes kiek vėliau irgi išvažiuo-
vom.

Tokiū būdu jis gyvena An-
glijoje, bet jo adreso dar ne-
žinom. Parašėm laišką į perva-
žiuojamą stovyklą "Hull", kur
išlipama iš laivo, nes iš ten
ekirsto kitur — tai turi būt
sąrašai. Mes, kai davėm adre-
są Jūsų, tai manėm, kad jis
parašė laišką.

Be to, Jūs dar turėjot gauti
vieną laišką iš Vokietijos su
foto, nes prieš pat išvažiuojant
parašėm trumpą laišką.

Mielas Dėdė! Jūs išrašykite
mums Amerikos lietuvių leidžia-
majį laikraštį "Naujienos".

Baigsim rašyti. Pasiliekam
sveiki ir linkim Jums sveika-
tos.

Skelbimai Naujienose
duoda naudą dėlto,
kad pačios Naujienos
yra naudingos